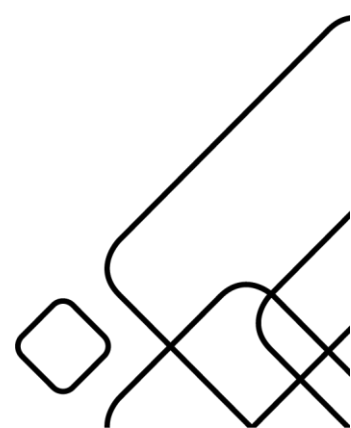

INTERGEMEENTELIJKE ONROEREND ERFGOEDDIENST IGEMO

GEACTUALISEERD ONROERENDERFGOEDBELEIDSPLAN

BELEIDSPERIODE 2021 – 2026

19 JUNI 2020

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Context	8
2.1. Intergemeentelijk samenwerkingsverband IGEMO	8
2.2. Ambitie: naar een intergemeentelijke samenwerking inzake erfgoed	17
3. Omgevingsanalyse.....	21
3.1. Regio.....	21
3.2. Onroerend erfgoed actoren	35
3.3. Wetgevende context	37
3.4. SWOT analyse.....	39
4. Missie, doelstellingen en acties.....	43
4.1. Missie.....	43
4.2. Visie	43
4.3. Strategische doelstellingen	48
4.4. Operationele doelstellingen – actieplan	49
4.5. Consultatienetwerk	59
5. Organisatiestructuur IOED	61
5.1. Inbedding van de IOED binnen IGEMO	61
5.2. Dienstverlening IOED.....	61
5.3. Organisatiestructuur	63
5.4. Organogram.....	64
5.5. Infrastructuur	64
5.6. Opvolging en evaluatie.....	65
6. Meerjarenbegroting	66

1. INLEIDING

De Intergemeentelijk Onroerend Erfgoeddienst IGEMO vormde de eerste structurele erfgoedwerking die binnen de streekontwikkelingsintercommunale van de Mechelse regio werd opgericht. In 2016 ontving zij haar erkenning waarna zij haar activiteit in 2017 kon opstarten.

Op slechts een paar jaar tijd wist de IOED haar werking stevig uit te bouwen. Na een bevraging van haar gemeenten en het erfgoedveld, formuleerde zij een inhoudelijke visie en een praktisch stappenplan om de erfgoeddienst verder uit te bouwen. Hierbij zorgde een inzet op projectmatige dienstverlening, naast de basisdienstverlening, voor de nodige bijkomende financiering waardoor de erfgoedwerking binnen IGEMO niet enkel kon worden uitgebreid in termen van personele en financiële middelen maar eveneens in termen van impact en slagkracht binnen het erfgoedveld.

Visie: Rivierenland: Eén maar toch verdeeld

In eerste instantie werd een inhoudelijke visie voorgesteld dat regio van de IOED – en de latere erfgoedcel – karakteriseerde. Het was een verhaal van zowel verbinding en gemeenschappelijke kenmerken, maar evenzeer van verdeeldheid en lokale eigenheid. Beide gevolgen van een complexe historische evolutie die de regio karakteriseerde en waarvan het erfgoed – onroerend of cultureel – de stille getuigen zijn.

Deze erfenis is dan ook zichtbaar in talrijke facetten die de regio karakteriseert, gaande van de rivieren die haar landschap tekent over de edelen en boeren die haar bewerkte tot de industrialisatie en modernisering die haar ingrijpend wijzigde.

Naast een inhoudelijke visie werd een praktische visie en stappenplan uitgebouwd, waarbij naast de uitbouw van basisdiensten op maat van haar gemeenten werd ingezet op projectmatige dienstverlening die de erfgoeddienst van bijkomende financiering voorzag.

Van bij aanvang was het echter duidelijk dat de diverse types erfgoed sterk in elkaar overvloeiden. Hoewel de lijn tussen onroerend en cultureel erfgoed als respectievelijke gewestelijke en gemeenschapsmaterie op Vlaams niveau duidelijk wordt getrokken, is van een gelijkaardige scheiding op het terrein weinig te merken. Dat leidde ertoe dat de IOED koos voor een integrale erfgoedvisie, hoewel de focus uiteraard op het onroerend erfgoed lag. Niettemin bleek daarom ook snel de nood aan een erfgoedcel en een integrale regionaal depotbeleid.

Daarenboven streefde de IOED, niet in het minst vanuit de context van de brede maatschappij dekkende werking van een intercommunale, ernaar om erfgoed te verbinden aan andere facetten van de sociale ruimte. Dat was de uitgelezen manier om de relevantie van erfgoed te verhogen, waardoor haar bescherming beter kon worden gegarandeerd. Het verbinden van erfgoed met economisch potentieel, toeristische mogelijkheden of een bredere ruimtelijke context karakteriseerde zowel de adviezen als de erfgoedprojecten zoals trajectbegeleiding voor kerken of beheersplannen. De IOED nam zo een bescheiden voortrekkersrol op ten aanzien van de huidige Vlaamse beleidslijn om sterk in te zetten op de transversaliteit van erfgoed.

Een laatste kenmerk in de uitbouw van de IOED was een prominente nadruk op de rol van burgers en hun deelname in het erfgoed dat zij bezitten. De IOED ontpopte zich zo tot een expert in participatietrajecten zelfs in die mate dat het de centrale focus werd van haar rapportering in 2018 onder de titel 'de kracht van participatie'. Succesprojecten zoals de herbesteding van de kerk van Wintam dat leidde tot het ontstaan van een nieuwe erfgoedgericht organisatie, het Sint-Margarethagenootschap, getuigen daarvan.

Basisdienstverlening: veel doen met weinig middelen

De subsidie die het Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed ter beschikking stelt voor haar IOED's is eerder bescheiden te noemen. Dat dwingt een intergemeentelijke erfgoeddienst tot een realistische en strategische inzet van middelen met betrekking tot de inrichting van een basisdienstverlening.

Naast de administratieve taken voor het voeren van een IOED en het inzetten op een blijvende inhoudelijke en procedurele vorming van haar medewerkers, viel de basiswerking van de IOED uiteen in drie types aan activiteiten: 1) adviseren 2) lokaal ondersteunen en 3) regionaal coördineren. Deze drie kernactiviteiten werden binnen vijf domeinen: 1) beleid, 2) behoud, 3) onderzoek, 4) ontsluiting en participatie en 5) netwerking.

Concreet heeft de IOED haar besturen geadviseerd en ondersteund met betrekking tot haar erfgoedbeleid en het behoud en de ontsluiting van het patrimonium dat zij in eigen handen had. Veeleer dan een soort generiek aanbod te leveren, werden de adviezen en de lokale ondersteuning geleverd op maat van de gemeente, geënt op hun specifieke vragen.

In het laatste jaar gaat de IOED ter zake een stap verder en ontwikkelt een regionale visie op erfgoedbeleid met een structureel transversaal karakter waarin toerisme en lokale economie een belangrijke rol spelen. Zo is de IOED een partner in de inrichting van het Geopark Schelde-Delta en onderzoekt zij hoe zij actief kan inzetten op het nieuwe instrument van de onroerend erfgoedrichtplannen op regionaal niveau.

Wanneer lokale noden bij verschillende gemeenten naar voor kwamen, werd de dienstverlening structureel op regionaal niveau ingericht. Zo ontlastte IOED IGEMO haar gemeenten integraal van planlast met betrekking tot archeologisch vooronderzoek.

Daarnaast werd er tevens ingezet op het inrichten van een heus netwerk zowel met regionale, maar tevens met lokale en landelijke spelers, waarbij reeds heel wat relaties met heemkringen en andere vrijwilligers werden ingericht. Ook in de vorming en werking van het Netwerk Onroerend Erfgoed breidde IOED IGEMO haar rol uit en zal binnenkort worden opgenomen in de kerngroep van deze overkoepelende instelling.

Ook op vlak van publieksactiviteiten trok de IOED mee aan nieuwe Vlaamse initiatieven. Aangezien de coördinatie voor open monumentendag reeds vlot verliep binnen de gemeentelijke diensten, hoewel ook daar de IOED geleidelijk een regionale coördinerende rol opneemt, koos zij veeleer voor een voortrekkersrol in het lanceren van de archeologiedagen, om zo eveneens de bekendheid en het draagvlak voor archeologisch onderzoek in de regio aan te sterken.

Daarenboven ontsloot zij diverse erfgoedverhalen aan de hand van een reeks artikels gepubliceerd in gemeenteblederen en via digitale media of via een studentenproject in samenwerking met de Thomas Moore hoge school. In Klein-Brabant ontplooidde de IOED dan weer een integraal erfgoedontsluitingsproject door historische afbeeldingen of foto's van het onroerend erfgoed van Klein-Brabant aan te brengen op nutskasten in het straatbeeld.

Een aanzienlijke investering heeft de IOED ook gemaakt in de inventaris bouwkundig erfgoed. Zij heeft immers het gehele terreinwerk uitgevoerd ter actualisatie van deze inventaris, waarbij zij tevens het voorbereidend terreinwerk heeft gemaakt met oog op de daaropvolgende herinventarisatie en valorisatie van het bouwkundig erfgoed in de regio.

Erfgoedprojecten: innoveren in de erfgoedsector

Om te voorzien in bijkomende financiering en daardoor in de verdere uitbouw van de IOED, maar eveneens om de impact van die dienst en zo de erfgoedzorg danig te vergroten, werden een hele reeks aan projectmatige dienstverlening ingericht. In deze dienstverlening was het overigens niet

louter de bedoeling om diensten die gemeenten zelf niet konden organiseren op regionaal niveau in te richten, maar eveneens om te innoveren op bestaande praktijken binnen de erfgoedsector.

Drie kernwoorden staan daarin centraal: 1) ontsluiting, 2) participatie en 3) transversaliteit. De beheersplannen en later de patrimonium- en bestemmingsplannen die de IOED aan haar gemeenten aanbood getuigen daar prominent van. Het gebruik en de ontsluiting van de erfgoedwaarden onder beschouwing stonden centraal als doelstellingen naast de behoudsdoelstellingen en maatregelen.

Hierin werden de eigenaars en andere mogelijke partners via buurtconvenanten gemobiliseerd om een rol te spelen in die erfgoedzorg en -ontsluiting en om zo het historisch verhaal en de identiteit die in dat erfgoed verankerd zit zich wederom toe te eigenen. Ten slotte wordt steeds gezocht hoe erfgoed relevant kan worden gebruikt – soms zelfs herbestemd – op een maatschappelijk relevante en financieel realistische of zelfs voordelige wijze.

Dezelfde lijn wordt doorgetrokken in de trajectbegeleiding die de IOED aanbiedt op vlak van de neven- en herbestemming van kerken. Een project dat momenteel voor de gemeente Bornem wordt gevoerd, maar wellicht ook in andere gemeente snel ingang zal vinden. De combinatie van een gemeentelijke aanpak van alle kerken op het grondgebied met een prominent participatief luik is uniek binnen Vlaanderen, maar blijkt – met aansluiting op het projectbureau herbestemmen kerken – te leiden tot effectieve en gedragen realisaties van de bestemmingen.

Ook op onderzoekvlak ontplooit de IOED belangrijke initiatieven door verantwoordelijk op te nemen voor de valorisatie en inventarisatie van de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed. Hiertoe heeft de IOED, gebaseerd op het de methodologie ontwikkelt door andere IOED's, een eigen methode ontwikkelt specifiek afgestemd op stedenbouwkundige diensten om zo de effectieve impact op het terrein te maximaliseren.

Net zoals in de voorgaande projecten wordt ook dit project getypeerd door een belangrijke rol van zowel de lokale besturen als de heemkundige kringen in het identificeren en valoriseren van bouwkundig erfgoed. Het meest opvallende kenmerk is dat deze valorisatie en inventarisatieopdracht regiobreed en zo thematisch-typologisch veeleer dan ruimtelijk wordt aangepakt, waardoor de wetenschappelijke rigiditeit van het bekomen resultaat aanzienlijk zal worden vergroot.

Integraal erfgoedwerking: de nood van een erfgoedcel

De keuze voor een integrale erfgoedvisie evenals het innovatieve karakter van diverse projecten bracht de IOED vanzelfsprekend regelmatig op het spoor van het culturele erfgoed. Het participatieve karakter noopte geregeld tot een actieve samenwerking met heemkringen en tevens andere verenigingen en type vrijwilligers. Op die manier activeerde de intergemeentelijke erfgoeddienst de vrijwilligerswerking en burgerparticipatie met betrekking tot erfgoed.

Daarnaast werden culturele erfgoedbelangen steeds meegenomen binnen de projecten van de IOED. Omdat het onroerend erfgoed vaak intrinsiek is verbonden met het roerend en immateriële erfgoed, nam de IOED steeds deze andere erfgoedtypen mee in haar adviserende en ondersteunende rol. Vooral museale instellingen gehuisvest vielen vaak onder loep van de IOED het kasteel d'Ursel, de Notelaer, het kasteel van Bornem, de forten Liezele en Breendonk kwamen daarbij op de radar. Speciaal vermeldenswaardig is het beheersplan voor de Midzeelhoeven waarin zowel een rentabiliteitsstudie en een museale herinrichting en begeleidingstraject werden geïntegreerd.

Ook andere collectiebeherende initiatieven, wanneer ze verband hielden met onroerend erfgoed, werden zo gestimuleerd door de IOED. Voor de abdij van Bornem werd op aansturen van de IOED de piste erfgoedbibliotheek snel in beschouwing genomen en binnen het kerkenplan voor de gemeente Bornem krijgen de kerken van Wintam en Bornem een museale functie, terwijl over de kerk van

Branst wordt nagedacht om daar een heus regionaal depot voor kerkelijke cultuurgoederen in te richten.

In het licht van de kerkenplannen heeft de IOED overigens steeds speciale aandacht voor het behoud en beheer van de religieuze cultuurgoederen en volgt zij actief ook de valorisatietrajecten voor die cultuurgoederen voor de herbestemde kerken Wintam en Branst op.

Wellicht is één van de meest in het oog springende voorbeelden van een integrale erfgoedwerking het nutskastenproject dat de IOED wist uit te rollen in de gemeenten van Klein-Brabant. In dit project werden historische afbeeldingen en fotografische materiaal van onroerend erfgoed, monumenten of dorpsgezichten, verzameld, waarvan een selectie werd aangewend om nutskasten in het straatbeeld te bestickeren. Naar aanleiding van dit project, waarbij de heemkringen nauw waren betrokken, werd overigens ook nagedacht over het inrichten van een databank voor dit soort cultureel erfgoed (of het inschrijven op een bestaande databank).

Niet enkel ontstond zo een integrale werking tussen roerend en onroerend erfgoed, maar ook het immaterieel erfgoed werd betrokken. Het doel was immers om via vrijwilligers mondelinge getuigenissen aan de hand van de afbeeldingen over het onroerend erfgoed en de praktijken errond (dorpsleven, ambachten) op te vragen, waarbij een zinsnede zou worden geselecteerd voor de sticker.

Hoewel deze registratie van mondelinge geschiedenis moeizaam van start ging en binnen het huidige project niet meer haalbaar bleek, is zo wel een start gegeven voor de registratie van die mondelinge geschiedenis, dat in samenwerking met de werkplaats immaterieel erfgoed en Chantal Bisschop van het CAG.

Hoewel dit project, samen met de andere, aanduiden dat voor IGEMO een integraal erfgoedbeleid essentieel en noodzakelijk bleek, getuigt het ook van de limieten van een IOED. Willen een dergelijke integrale erfgoedwerking effectief en krachtadig uitbouwen dan is de bijkomende steun van een culturele erfgoedcel onontbeerlijk.

Xavier Baecke

Erfgoedcoördinator

2. CONTEXT

2.1. Intergemeentelijk samenwerkingsverband IGEMO

2.1.1. Voorstelling

IGEMO is een intercommunale voor streekontwikkeling, opgericht op 2 juni 1973. De 12 steden en gemeenten van het arrondissement Mechelen maken deel uit van het werkingsgebied van IGEMO.

Ook IVAREM, de intercommunale voor afvalbeheer, is vennoot van IGEMO.

Het maatschappelijk doel van IGEMO luidt (artikel 4 van de statuten):

“Het bevorderen van de duurzame ontwikkeling voor samenhangende beleidsdomeinen waarbij zowel ecologische, sociale als economische aspecten aan bod komen”.

Dit maatschappelijk doel wordt vertaald in de volgende strategische doelstellingen:

- Strategische doelstelling 1: Het verstrekken van een dienstverlening aan de lokale besturen op het vlak van wonen, werken en leven (ruimte, mens en bestuur)
- Strategische doelstelling 2: Het initiëren, coördineren en realiseren van een duurzame leefomgeving
 - Strategische subdoelstelling 2.1.: Het realiseren van een milieu- en klimaatvriendelijke leefomgeving en het bevorderen van duurzaam gedrag en handelen
 - Strategische subdoelstelling 2.2.: Het realiseren van een mensvriendelijke en aangename leefomgeving en het bevorderen van ontspanning, recreatie, sport- en cultuurbeleving
- Strategische doelstelling 3: Het initiëren, coördineren en realiseren van een duurzaam ruimtelijk beleid
 - Strategische subdoelstelling 3.1.: Het realiseren op een duurzame wijze van ruimte om te ondernemen en het bevorderen van werkgelegenheid
 - Strategische subdoelstelling 3.2.: Het realiseren op een duurzame wijze van ruimte om te wonen en het bevorderen van betaalbaar wonen
 - Strategische subdoelstelling 3.3.: Het realiseren op een duurzame wijze van ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen

- Strategische doelstelling 4: Het realiseren op een duurzame wijze van een sociaal beleid, met o.a. aandacht voor wonen, werken en leven.

IGEMO is een van onderuit, op initiatief van de lokale besturen, gegroeid intergemeentelijk samenwerkingsverband. IGEMO is een verlengstuk of een hulpinstrument voor de lokale besturen en behoort volledig tot het lokale beleidsniveau. Deze publiekrechtelijke structuur is ontstaan ingevolge beslissingen van de steden en gemeenten zelf om lokale, gebiedsgerichte en streekgebonden noden aan te pakken.

Als verlengd lokaal bestuur is het evident dat IGEMO voortdurend rekenschap aflegt aan haar gemeentelijke vennoten. Het ontwikkelen van diensten en activiteiten in functie van de noden en behoeften van de lokale besturen is de essentie van intergemeentelijke samenwerking. Het creëren en in stand houden van een lokaal draagvlak vormt de absolute succesfactor voor elke intergemeentelijke vereniging. Hiertoe wordt geïnvesteerd in communicatie met, betrokkenheid van en participatie door lokale beleidsverantwoordelijken.

2.1.2. Missie en doelstellingen

Het bestuur, de directie en het personeel van IGEMO vinden het belangrijk om op een planmatige wijze het beleid en de strategie van de intercommunale te benaderen. Leidraad daartoe vormen de ondernemingsstrategie en het strategisch beleidsplan. De intercommunale IGEMO is een vereniging met visie. Dit vertaalt zich in een duidelijke missie en ambitieuze doelstellingen.

Missie

De missie van IGEMO luidt:

*“Overtuigd van het belang van sterke lokale besturen,
met passie voor duurzaamheid, sociaal en maatschappelijk engagement,
activeren wij een regionale dynamiek,
ondersteunen wij steden en gemeenten,
en verlenen wij vernieuwende diensten op het vlak van wonen, werken en leven.”*

In functie van het realiseren van deze missie draagt IGEMO een aantal waarden en gedragsregels hoog in het vaandel. Dit zijn overtuigingen die de leden van de organisatie helpen begrijpen welk gedrag van hen verwacht wordt, zelfs indien specifieke principes of regels ontbreken.

Ambities

IGEMO heeft de volgende ambities, gerangschikt volgens prioriteit en met opgave van het belang dat het bestuur, de directie en het personeel aan iedere doelstelling hechten:

Geïnspireerd door de (vernieuwde) missie formuleert IGEMO de volgende ambities voor de toekomst:

1. IGEMO is de **preferente partner** voor haar aangesloten gemeenten
2. IGEMO beidt **kwalitatieve diensten** en is als topexpert erkend voor een aantal speerpunt domeinen.
3. IGEMO is de vanzelfsprekende **koepelvereniging** voor alle uitdagingen, ambities, projecten en initiatieven op het vlak van **regionale samenwerking en streekbeleid**.
4. IGEMO zet belangrijke stappen in de realisatie van een **topregio** voor relevante domeinen.

5. IGEMO is een **performante en gezonde** organisatie. Onze portfolio van diensten is relevant, vernieuwend, afgestemd, geïntegreerd en zelfvoorzienend.
6. IGEMO is de **referentie** in de sector. De medewerkers, de bestuurders en de vennoten van IGEMO zijn daar fier op.
7. IGEMO heeft een eigen en inspirerende visie op **Sustainable Development Goals** (SDG's) en draagt deze visie ook uit.

Strategisch Beleidsplan IGEMO

In het Strategische Beleidsplan van IGEMO dat door de Raad van Bestuur en de Algemene vergadering is goedgekeurd is voor de periode 2019- 2024 volgende strategische doelstelling voorzien:

*“IGEMO beslist verder te investeren (“vermeerderen”) in de dienstverlening op het vlak van **omgeving**, in het bijzonder ‘wonen en huisvesting’ (o1), ‘ruimtelijke ordening en stedenbouw’ (o2), ‘mobiliteit’ (o6), ‘erfgoed’ (o4), ‘publieke ruimten’ (o5) en ‘klimaat’ (o8).*

*Voor ‘erfgoed’ (o4) investeert IGEMO verder in de ontwikkeling van een **topexpertise**. Met gemeenten die niet aangesloten zijn bij de IOED en/of ICED wordt gestreefd naar een **partnership** (op basis van win-win). Met andere referentie-organisaties (regionale landschappen, andere culturele erfgoedcellen...) worden zo mogelijk associaties aangegaan. Ook de combinatie ‘erfgoed – toerisme’ wordt voor ogen gehouden.*

IGEMO ziet wel een behoeftepotentieel op het vlak van ‘cultuur’ (v1), voornamelijk binnen de context van interlokale en regionale samenwerking. ‘Cultuur’ (v1) zal tevens op de radar komen binnen de diensten die IGEMO ontwikkeld op het vlak van ‘erfgoed’. Dit geldt evenzeer voor ‘toerisme’ (v3). “

Reeds in het **strategisch beleidsplan 2014-2019** waren volgende actiepunten opgenomen:

- Onderzoeken van de mogelijkheden om een (gesubsidieerde) intergemeentelijke samenwerking inzake onroerend erfgoed (IOED) op te starten.
- Onderzoeken van de mogelijkheden om een intergemeentelijke samenwerking inzake cultureel erfgoed op te starten.
- Inventariseren van de noden en behoeften van lokale besturen om op het vlak van cultureel erfgoed grensoverschrijdend en/of regionaal af te stemmen en/of samen te werken en het ontwikkelen van een dienstenaanbod.

2.1.3. Werkvormen

Om haar maatschappelijke opdracht te vatten in doelstellingen en ambities is het aangewezen vooreerst de particuliere rol van IGEMO ten aanzien van de lokale besturen scherp te stellen. Van oudsher wordt IGEMO beschouwd als een intercommunale voor streekontwikkeling. Streekontwikkeling dekt echter deels doch niet volledig de lading van IGEMO.

Dienstverlenende vereniging

Gemeenten verenigen zich in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of intercommunales om bepaalde gemeentelijke taakstellingen uit te voeren die omwille van hun financiële implicaties, organisatorische moeilijkheden of vereiste omvang of expertise de mogelijkheden van een individuele gemeente overschrijden.

Deze ene zin vat op een gebalde wijze de troeven van samenwerking binnen het kader van een dienstverlenende vereniging samen:

- Intergemeentelijke samenwerking biedt de aangesloten lokale besturen schaalvoordeel, zowel financieel, logistiek als organisatorisch.

- Intergemeentelijke samenwerking biedt de aangesloten lokale besturen competentie en een hoge ervaringscurve.
- Het verlenen van een dienst wordt beoordeeld op zijn merites: zo hoog mogelijke kwaliteit tegen een zo laag mogelijke kostprijs. Enkel een tevreden klant doet een beroep op de aangeboden diensten.

De intercommunales voor streekontwikkeling worden sedert het decreet van 6 juli 2001 houdende Intergemeentelijke Samenwerking juridisch getypeerd als dienstverlenende verenigingen.

IGEMO verleent diensten aan lokale besturen, in de eerste plaats aan gemeentebesturen maar evenzeer aan OCMW's, gemeentebedrijven en andere publiekrechtelijke instellingen.

IGEMO ondersteunt de lokale besturen bij de realisatie van hun verantwoordelijkheden en taken. Een gebrek aan mankracht, de nood aan specifieke expertise, het bereiken van voldoende schaalgrootte, de behoefte aan flexibiliteit, het delen van kosten ... zijn doorslaggevende argumenten voor lokale besturen om gebruik te maken van de dienstverlening van IGEMO.

In principe is de lijst met mogelijke dienstverleningen zeer lang en is ze nooit gesloten: naarmate besturen technisch en inhoudelijk evolueren, ontstaan er steeds nieuwe mogelijke vormen van dienstverlening.

Gemeentegrensoverschrijdende samenwerking

Intercommunale samenwerking biedt de aangesloten lokale besturen de mogelijkheid om zowel projectmatig als beleidsmatig de grenzen van het eigen grondgebied te overschrijden. Deze samenwerkingsvorm behelst de realisatie van beleidsdoelen die beleidsgerichte interacties tussen gemeenten vereisen en waarbij gemeenten in een dynamiek worden geplaatst om de individuele beslissingen vanuit gemeenschappelijke lokale belangen te bekijken.

Waar 'dienstverlening' (werkvorm 1) de ondersteuning van individuele lokale besturen als voorwerp heeft, gaat het hier om een taakniveau dat zich richt tot meerdere gemeenten. Conform de filosofie van vrijwillige intergemeentelijke samenwerking is dit gebonden aan de taken en bevoegdheden die gemeentebesturen hebben. Hoe meer taken en bevoegdheden gemeenten hebben en hoe dynamischer gemeenten zijn, hoe meer intergemeentelijke samenwerking in deze vorm nuttig en noodzakelijk is.

Het gaat op dit taakniveau over beleidsmatige of projectmatige vormen van overleg en samenwerking tussen gemeenten (beleidsverantwoordelijken en/of ambtenaren) die kunnen leiden tot betere coördinatie tussen gemeenten, tot afstemming van hun beleid, tot gezamenlijke programmatie ...

Regionale samenwerking

Door de globale geografische schaalverruiming van de dagelijkse actieruimte van mensen, bedrijven en diensten bestaan er functionele relaties die verder reiken dan de administratieve grens van een stad of gemeente. De streek geldt als een geografische schaal om de uitdagingen aan te pakken.

De band tussen streekontwikkeling en intergemeentelijke samenwerking is fundamenteel. Streekontwikkeling kan van onderuit (bottom-up), vanuit sterke lokale besturen, gerealiseerd worden.

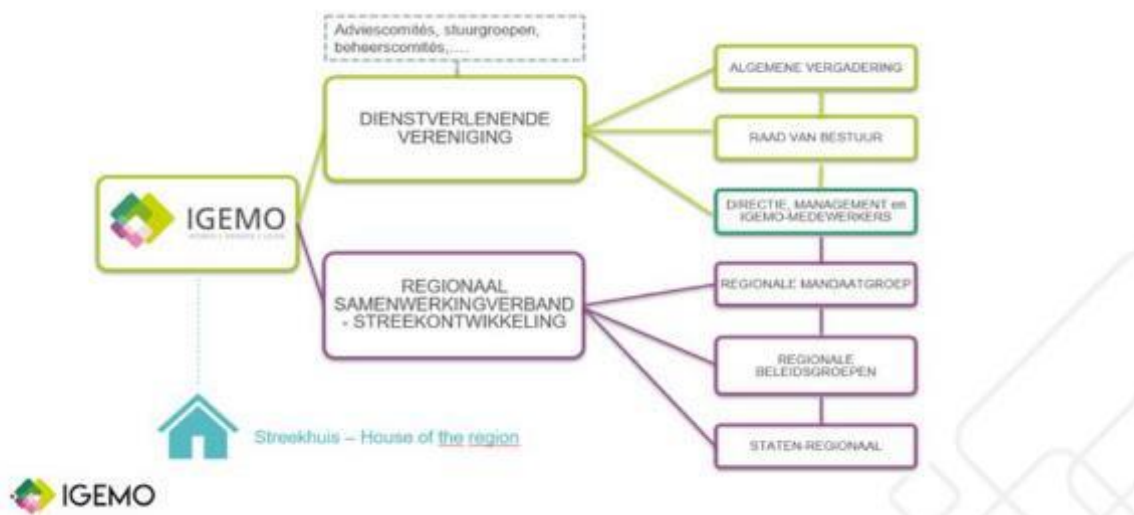
Op basis van een streekgebonden overleg- en consensusmodel kunnen lokale besturen zowel hun gemeente als hun streek op een toekomstgerichte wijze ontwikkelen, in overleg en samenwerking met de levende krachten binnen de streek. Een streek is immers meer dan de optelsom van overheidsstructuren. Bij streekontwikkeling komt het geheel van partners die van de streek een levend geheel maken mee in beeld.

Vanuit een streekvisie op ruimtelijke economie, energie, landschapontwikkeling, mobiliteit, wonen... kunnen binnen een geïntegreerde benadering gezamenlijke projecten gerealiseerd worden.

Beleids- en projectmatig werken op streekniveau is geen evidentie. Dit vergt een aangepast, aanvaard en slagkrachtig bestuurlijk streekmodel. De intercommunales voor streekontwikkeling zijn als verlengd lokaal bestuur op streekniveau een ideale actor om de regionale ambities en belangen van lokale besturen waar te maken.

Regionale ontwikkeling gaat ook hand in hand met interbestuurlijke samenwerking. Het betreft immers ook beleidsmatige en/of projectmatige ontwikkelingen die mogelijk de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taakstellingen van de lokale besturen overstijgen. Deze situeren zich bij het Vlaamse Gewest of de provincie, doch de lokale besturen zijn een onmisbare partner om deze te realiseren. Het vereist partnership met lokale besturen kan zijn grond vinden in geografische argumenten (bv. realisaties op het grondgebied van de gemeente(n)) en/of specifieke belangen of lokale ambities. Streekontwikkeling wordt dus ook van bovenaf (topdown), vanuit de bevoegdheden en taken van andere overheden, gerealiseerd. Een resultaatgerichte, interbestuurlijke samenwerking tussen andere overheden en de betrokken en/of belanghebbende lokale besturen wordt hiertoe bij uitstek binnen de context van streekontwikkeling georganiseerd.

2.1.4. Bestuur

Algemene vergadering

Minstens tweemaal per jaar heeft een Algemene Vergadering der vennoten plaats. In het voorjaar beraadslaagt en beslist de Algemene Vergadering over de goedkeuring van de jaarbalans en de rekeningen.

In het najaar bespreekt de Algemene Vergadering de activiteiten, de strategie en de begroting voor het komende boekjaar. Alle vennoten worden op de Algemene Vergadering vertegenwoordigd door 2 afgevaardigden. Enkel de gemeentelijke vennoten Lier en Mechelen kunnen respectievelijk 3 en 4 afgevaardigden aanduiden.

De afgevaardigden worden aangesteld door de bevoegde bestuursorganen van de vennoten. Deze aanstelling moet herhaald worden voor elke Algemene Vergadering.

Raad van bestuur

De leden van de Raad van Bestuur worden benoemd door de Algemene Vergadering op voordracht van de vennoten. De Raad van Bestuur van IGEMO telt 17 leden (4 deskundigen + directeur en teammanager Gebiedsontwikkeling van IGEMO).

De stemgerechtigde leden:

Aandeelhouder	Naam bestuurder	Functie bij aandeelhouder
Berlaar	Jan Hendrickx	Schepen
Bonheiden	Bart Vanmarcke	Schepen
Bornem	Eddie Bormans	Schepen
Duffel	Ivan Blauwhoff	Gemeenteraadslid / Voorzitter IGEMO
Heist-op-den-Berg	Eddy Gorris	Gemeenteraadslid
Lier	Ilse Lambrechts	Schepen
Mechelen	Greet Geypen	Schepen / Ondervoorzitter IGEMO
Mechelen	Patrick Princen	Schepen
Nijlen	Lien Du Four	Schepen
Putte	Peter De Vooght	Schepen
Puurs - Sint-Amands	Hilde Van der Poorten	Schepen
Sint-Katelijne-Waver	Joris De Pauw	Schepen
Willebroek	Maaïke Bradt	Schepen
IVAREM	Koen Anciaux	Bestuurder

Niet-stemgerechtigde leden:

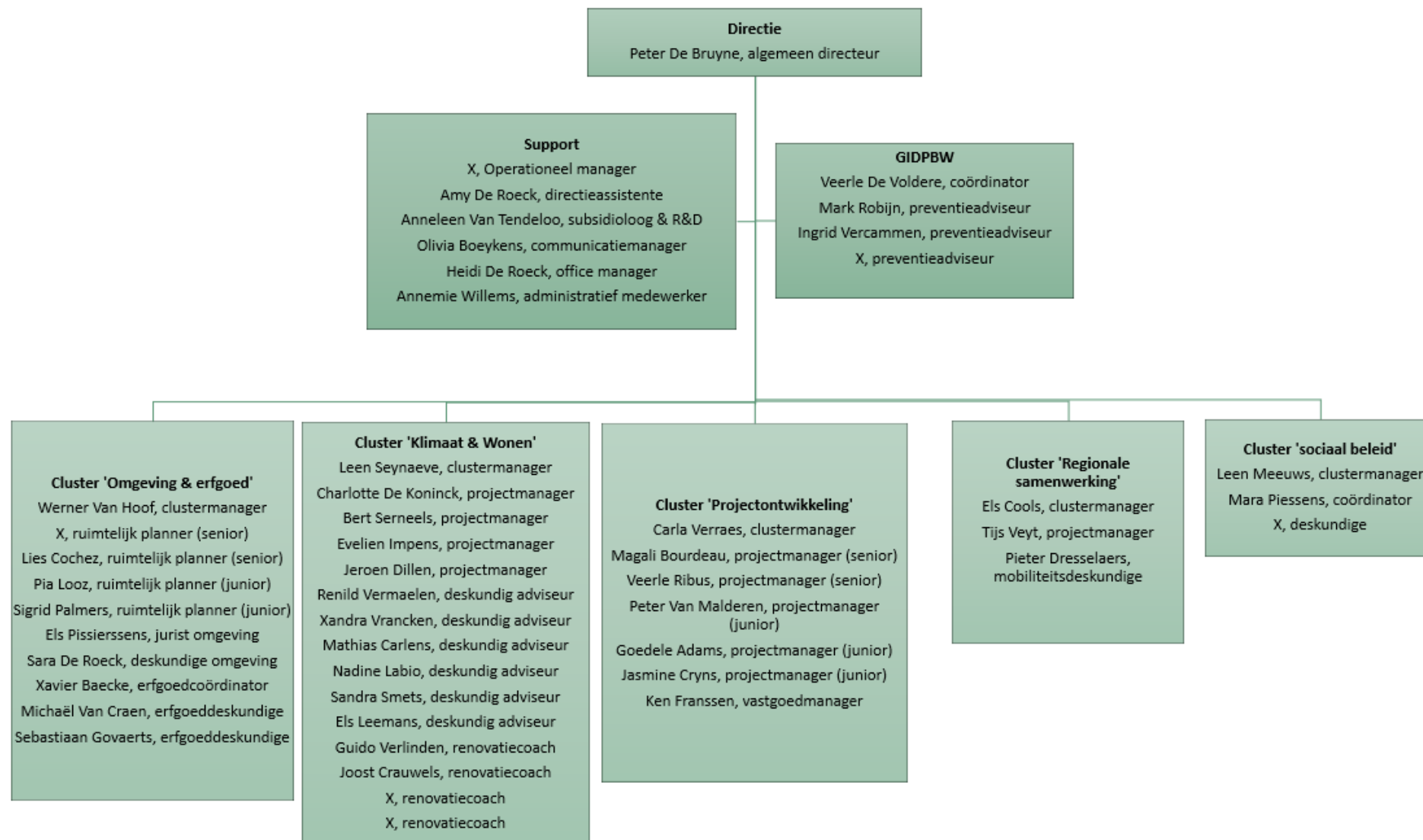
Op grond van artikel 52 van het Decreet van 6 juli 2001 houdende de Intergemeentelijke Samenwerking en in toepassing van artikel 21 van de statuten worden aan de Raad van Bestuur 3 leden met raadgevende stem toegevoegd. <

Aandeelhouder	Naam bestuurder	Functie bij aandeelhouder
Berlaar	Giel Van de Zande	Gemeenteraadslid
Duffel	Staf Aerts	Schepen
Bornem	Dirk Hoofd	Gemeenteraadslid

IGEMO heeft daarnaast diverse statutaire adviesorganen en beheerscomité 's. IGEMO faciliteert ook diverse beleidsmatige overlegorganen en diverse ambtelijke overlegorganen.

IGEMO participeert namens de lokale besturen aan tal van overlegfora, werkgroepen, fora, ... dit zowel op lokaal, intergemeentelijk, provinciaal, Vlaams als federaal niveau.

2.1.5. Organogram

2.1.6. Diensten

'Streekbeleid' en 'duurzame ontwikkeling' lopen als een rode draad doorheen het beleid en de dienstverlening van IGEMO.

De activiteiten van IGEMO zijn in functie van de ontwikkeling van de regio en situeren zich binnen de 3 dimensies van duurzame ontwikkeling: de ecologische, de economische en de sociale dimensie (people – planet – profit).

Grosso modo kunnen de activiteiten van IGEMO op de volgende structurele wijze worden omschreven:

- Basisdienstverlening : De deelnemende gemeenten kunnen gebruik maken van een aantal 'basisdiensten' op het vlak van leefmilieu, natuur, ruimtelijke ordening, stedenbouw, mobiliteit ... Deze basisdiensten zijn van velerlei aard: juridische adviesverlening, technisch/wetenschappelijke ondersteuning, informatieverstrekking, vertegenwoordiging op fora ... en worden op eenvoudig verzoek kosteloos door IGEMO aan de gemeenten geleverd.
- Dienstverlening inzake milieu, energie & duurzame ontwikkeling: IGEMO beschikt over een ruimte expertise inzake milieu, in ruime betekenis (natuur, water, energie, mobiliteit ...). Deze deskundigheid situeert zich op zowel het technisch/wetenschappelijk als het administratief/juridisch vlak. Op contractuele basis verzilvert IGEMO deze expertise in opdrachten en projecten die ten aanzien van zowel lokale besturen als andere doelgroepen worden gerealiseerd.
- Dienstverlening inzake communicatie, sensibilisatie en educatie: Sensibilisatie en communicatie op het vlak van duurzame ontwikkeling vormen een belangrijke pijler binnen het dienstenaanbod van IGEMO. Eenieder kan een beroep doen op de diensten van IGEMO voor de realisatie van een brede waaier aan projecten, campagnes en instrumenten.
- Dienstverlening inzake ruimtelijke ordening en projectontwikkeling: IGEMO heeft een duidelijke visie op de ontwikkeling van de streek. Inzake ruimtelijke ordening maakt IGEMO streefbeeldstudies, masterplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, haalbaarheidsstudies e.d. op. Als ontwikkelaar van bedrijventerreinen en woonprojecten wil IGEMO zijn steen bijdragen tot betaalbare ruimte om te ondernemen en betaalbaar wonen in een aangename omgeving. IGEMO levert een grote maatschappelijke meerwaarde door duurzaamheidsprincipes maximaal te integreren in haar ontwikkelingsprojecten. In haar streven naar een regio waar het goed is om te leven, stelt IGEMO als beleidsvoorbereider, planner en uitvoerder haar kennis en expertise met betrekking tot open ruimteprojecten (natuur- en landschapsontwikkeling) ter beschikking van de lokale besturen.
- Dienstverlening inzake proces- en projectmanagement: Lokale besturen kunnen voor de realisatie van publieke bouw- en/of infrastructuurprojecten een beroep doen op IGEMO, zowel in het kader van proces- als projectmanagement.
- Dienstverlening inzake lokale economie: IGEMO legt zich toe op het stimuleren van goed ondernemerschap. Zowel in haar rol van beheerder van bedrijventerreinen als in haar taakstelling op het vlak van parkmanagement, ondersteunt IGEMO de regionale en lokale economische ontwikkelingen en het ondernemersbeleid.
- Dienstverlening inzake lokaal woon- en huisvestingsbeleid: Lokale besturen zijn de regisseur van het woon- en huisvestingsbeleid. IGEMO ondersteunt en treedt op als uitvoerder van dit lokaal beleid. De dienstverlening van IGEMO strekt zich uit van visievorming en planning tot adviesverlening, controle en informatieverstrekking.
- Dienstverlening inzake welzijn op het werk: De lokale besturen in de regio nemen deel aan de gemeenschappelijke interne dienst voor preventie en bescherming op het werk. IGEMO verleent dienaangaande advies en bijstand op het gebied van welzijn op het werk.

2.2. Ambitie: naar een intergemeentelijke samenwerking inzake erfgoed

De aanzet werd gegeven in aanloop naar de gemeentelijke verkiezingen in 2012: op 21 juni 2012 werd op het **adviescomité streekbeleid**, een statutair adviescomité samengesteld uit schepenen van ruimtelijke ordening uit ons werkingsgebied, erfgoed als thema op de agenda geplaatst en inspirerende praktijkvoorbeelden uit andere regio's voorgesteld. De bevindingen daaruit werden mee opgenomen in een beleidsmemorandum van IGEMO, waarin de nieuwe uitdagingen voor de besturen in de kijker werden gezet. Erfgoed was ontegensprekelijk een van die uitdagingen. Op 29 april 2013 werd op het adviescomité het nieuw Decreet Onroerend Erfgoed besproken.

2.2.1. Onderzoek mogelijkheden intergemeentelijke samenwerking

Hierop heeft de Raad van Bestuur van IGEMO, waarin voor elke aangesloten gemeenten vertegenwoordigers zetelen, op 31 mei 2013 principieel beslist om de mogelijkheden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband rond Onroerend Erfgoed te onderzoeken.

De conclusies van dit eerste onderzoek zijn op 10 juni 2013 aan het Adviescomité Ruimtelijke Ordening voorgesteld, werden ter kennis gegeven op de raad van bestuur op 14 juni 2013 en werden toegelicht aan het kabinet van Vlaams Minister Bourgeois bevoegd voor onroerend erfgoed.

Om gemeenten te overtuigen om in deze Intergemeentelijke Erfgoeddienst te stappen bleek het noodzakelijk om de structuur en de werking van een dergelijke grote Intergemeentelijke Erfgoeddienst eerst grondig te analyseren.

Omdat in de regio een centrumstad is gelegen die inzake erfgoed over een grote expertise, kennis en een zeer uitgebreide werking beschikt werd **een engagement tot stand gebracht tussen IGEMO en Stad Mechelen**, met een uitwisseling van informatie, ervaring en inzichten. Op **13 december 2013** is door Stad Mechelen beslist dat de afdeling Erfgoedontwikkeling, met inbreng van dienst archeologie, dienst Monumentenzorg en erfgoedcel Mechelen, gegevens aanlevert ten behoeve van de opmaak van een businessplan door IGEMO voor een intergemeentelijke erfgoeddienst.

De resultaten van dit onderzoekstraject en eerste bevragingronde werden op **13 november 2014** voorgesteld tijdens een plenair overleg aan een delegatie bevoegde (ruimtelijke ordening en/of erfgoed) schepenen en burgemeesters van de gehele regio.

2.2.2. Noden en behoeften van de lokale besturen in kaart gebracht

Deze resultaten werden teruggekoppeld naar de respectievelijke gemeentelijke diensten en erfgoedactoren nauw betrokken bij de gemeentelijke werking tijdens een **uitgebreide overlegronde** in 2015 georganiseerd met alle individuele gemeenten om hun noden en behoeften in kaart te brengen.

In de overlegronde is gepolst naar de noden en behoefte zowel inzake onroerend als cultureel erfgoed. Globaal is vastgesteld dat alle gemeenten behoeften hebben op vlak van erfgoed in de ruime zin maar bij elke gemeenten liggen de accenten anders.

Samenwerking met andere lokale besturen, sub regionaal of regionaal, wordt daarbij vaak als een belangrijke meerwaarde aangegeven. De meerwaarde kan liggen in inhoudelijke aspecten of om praktische redenen, vaak ook in het bundelen van specifieke kennis / expertise die nodig is om uitvoering te geven aan de visie.

Wat betreft **bouwkundige erfgoed** komen vooral de aspecten adviesverstrekking bij vergunningen (o.a. zorgplicht, monumenten) en beleidsondersteuning (o.a. actieplan, instrumentarium) aan bod. Ook het begeleiden en adviseren van burgers via een loketwerking blijkt een belangrijk aspect. In mindere mate komt het begeleiden en adviseren van eigen restauratiedossiers naar voor.

Op vlak van **landschappelijk erfgoed** is er een beperkte vraag naar het opmaak en uitvoeren van landschapsbeheersplannen in samenwerking met private eigenaars. Evident zijn vooral de gemeenten met een groot openruimte-patrimonium vragende partij.

Wat **archeologie** betreft is de interesse eerder beperkt en focust deze zich vooral op adviesverlening bij vergunning of informeren van burgers via een loketwerking. Dit onderdeel van het decreet is ook nog niet in werking getreden wegens het ontbreken van de uitvoeringsbesluiten, waardoor de impact lokale besturen de impact nog onvoldoende kunnen inschatten.

Inzake het **cultureel erfgoed** is de diversiteit tussen de gemeenten groter. In de regio Klein-Brabant is er een duidelijke vraag naar een globale intergemeentelijke samenwerking (omwille van het ontbreken van een Cultuurconvenant). In de oostelijke regio is de vraag meer fragmentair naar collectiebeheer, inventarisatie en ontsluiting.

In dit thema hebben we ook vastgesteld dat bepaalde lokale initiatieven ook in andere gemeenten voorkomen en dat het samenbrengen van deze initiatieven een grotere (toeristisch / culturele) meerwaarde kan brengen.

Wat betreft de **erfgoedactoren** zijn er bijzonder veel verenigingen actief in de regio, inzonderheid heemkundige kringen, en zijn er ook vele kleine musea aanwezig sommige privé, sommige van de overheid. Een belangrijke nood ligt daar in het verzekeren van de toekomst van de kennis en stukken die in handen zijn van deze verenigingen. Dit door het ondersteunen van vrijwilligerswerking, het professionaliseren van verenigingen, het werken aan netwerking en schaalvergroting, het ondersteunen van mensen, het inventarissen van stukken e.d..

Het aspect **depot** is in quasi alle gemeenten aan bod gekomen. In sommige zijn locaties beschikbaar maar moeten ze georganiseerd en beheerd worden, op andere locaties zijn collecties (groot en klein) aanwezig die moeten gestockeerd. Een uitdrukkelijke vraag die daaraan gekoppeld kan worden is het inventariseren, digitaliseren (o.a. beelddatabank) en ontsluiten van collecties. Ook wordt vaak de vraag gesteld hoe het lokaal bestuur kan omgaan met privé collecties, minstens om de toekomst ervan te garanderen (in private handen).

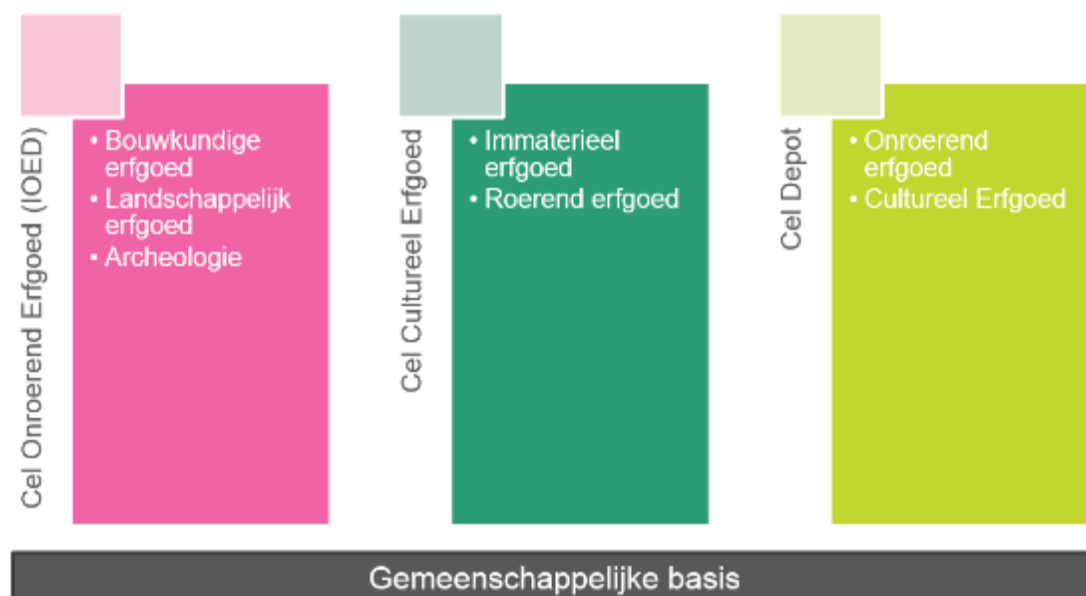
Funerair erfgoed is in de rand van sommige gesprekken aan bod geweest. De vraag blijkt hier eerder beperkt zowel vanuit het aantal gemeenten als naar taken toe. Vaak is een inventarisatie van het funerair erfgoed al lopende. Inzake ontsluiting wordt de koppeling gemaakt naar culturele aspecten.

Op basis van de bevraging omtrent de noden en behoeften op het vlak van erfgoed in de gemeente is een concreet voorstel uitgewerkt voor de intergemeentelijke samenwerking.

2.2.3. Structuur van de intergemeentelijke samenwerking rond erfgoed

Op 12 november 2015 is in het Landhuis van het Kasteeldomein Roosendaal te Sint-Katelijne-Waver een **Intergemeentelijk Erfgoedoverleg** doorgegaan waarop alle mandatarissen en ambtenaren betrokken bij het erfgoedbeleid zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het overleg.

In de samenwerking wordt een onderscheid gemaakt in 3 **verschillende inhoudelijke cellen** en een gemeenschappelijke basis.

Er zal een formele **beheersstructuur** worden opgezet om de samenwerking in goede banen te leiden.

Op basis van dit idee uit 2015 heeft IGEMO de laatste jaren verder gewerkt.

2.2.4. Oprichting intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst

Op 16 maart 2016 is de IOED IGEMO erkend door Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois als intergemeentelijk onroerend erfgoeddienst.

Vervolgens werd op 28 juni 2016 de aanvraag voor subsidie als IOED aangevraagd bij het Agentschap Onroerend erfgoed. Deze werd op 29 september 2016 door middel van ministerieel besluit goedgekeurd en vastgesteld op 367.730,92 euro.

Gemeente	Werkingsgebied streekintercommunale IGEMO	Werkingsgebied IOED IGEMO
Berlaar	X	
Bonheiden	X	X
Bornem	X	X
Duffel	X	X
Putte	X	X
Puurs-Sint-Amands	X	X
Sint-Katelijne-Waver	X	X
Willebroek	X	X

Mechelen	X	
Lier	X	X

2.2.5. Oprichting intergemeentelijke culturele erfgoeddienst

Naar aanleiding van de principiële beslissingen van de gemeenten Bornem, Puurs-Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver en Willebroek om een intergemeentelijke culturele erfgoedcel op te richten in kader van het decreet van 24 februari 2017 betreffende cultureel erfgoed heeft IGEMO 2019 een het voortraject opgestart om een dossier tot erkenning van een culturele erfgoedcel in te dienen. Het initiatief is begin 2020 uitgebreid de gemeente Duffel.

Op 1 april 2020 is het aanvraagdossier door IGEMO ingediend.

De missie van de culturele erfgoed Rivier&Land wordt als volgt omschreven:

*“De Culturele Erfgoedcel **Rivier&Land** heeft als **missie** om het cultureel erfgoed in de regio op de kaart zetten*

lokale besturen, vrijwilligers en professionele erfgoedactoren te ondersteunen en te begeleiden als expertisecentrum

dat doen we op een activerende en innoverende manier in partnerschap met andere erfgoedactoren.”

Onder voorbehoud van erkenning van de erfgoedcel door de Vlaamse Regering zal de erfgoedcel van start gaan op 1 januari 2021.

Gemeente	Werkingsgebied streekintercommunale IGEMO	Werkingsgebied CEC Rivier&Land
Berlaar	X	
Bonheiden	X	
Bornem	X	X
Duffel	X	X
Putte	X	
Puurs-Sint-Amands	X	X
Sint-Katelijne-Waver	X	X
Willebroek	X	X
Mechelen	X	
Lier	X	

3. OMGEVINGSANALYSE

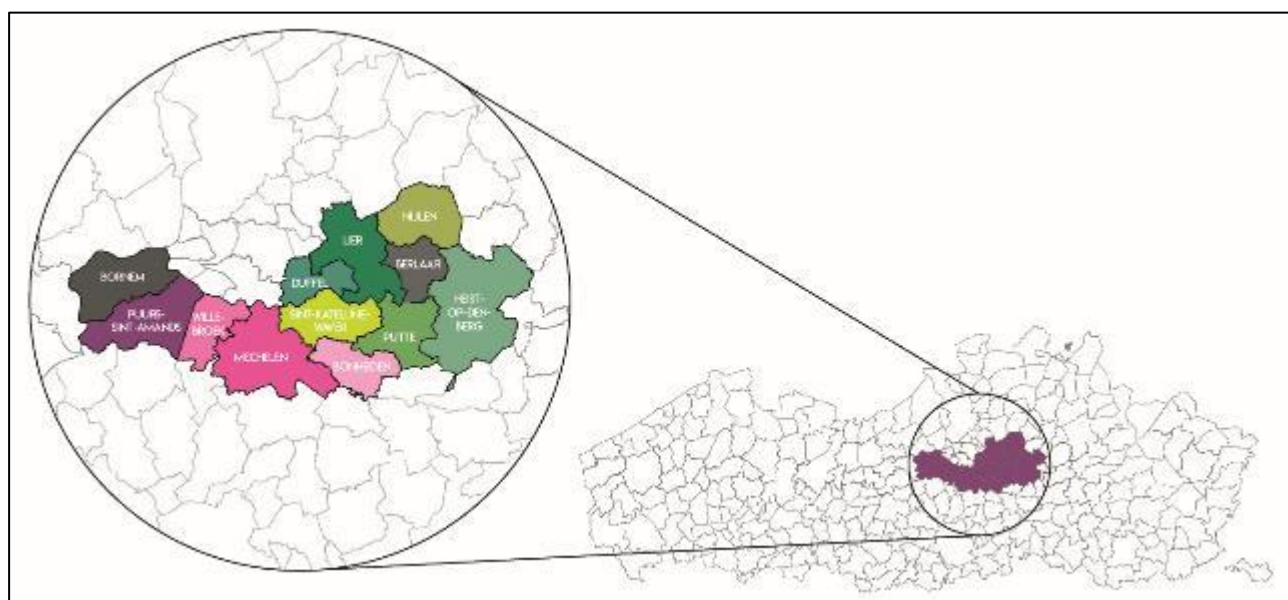
3.1. Regio

3.1.1. Geografische context

Het arrondissement Mechelen is een van de drie arrondissementen van de provincie Antwerpen. De bestuurlijke grenzen zijn historisch reeds geruime tijd aangegeven. De westelijke grens van de regio is een historische grens tussen het graafschap Vlaanderen en hertogdom Brabant.

Vandaag bestaat het arrondissement uit de gemeenten : Berlaar, Bonheiden, Bornem, Duffel, Heist-op-den-Berg, Lier, Mechelen, Nijlen, Putte, Puurs-Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver en Willebroek. Het werkingsgebied van de intercommunale IGEMO valt samen met de grenzen van dit arrondissement.

De werking van de IOED IGEMO beperkt zich echter tot de stad Lier en de gemeenten Bornem, Puurs-Sint-Amands, Putte, Willebroek, Duffel, Sint-Katelijne-Waver en Bonheiden.

Figuur 1 - Het werkingsgebied van de intercommunale IGEMO

Het arrondissement Mechelen heeft een oppervlakte van 510,22 km² en telde op 1 januari 2019 344.818 inwoners. Het arrondissement is zowel een bestuurlijk als een gerechtelijk arrondissement.

3.1.2. Maatschappelijke context

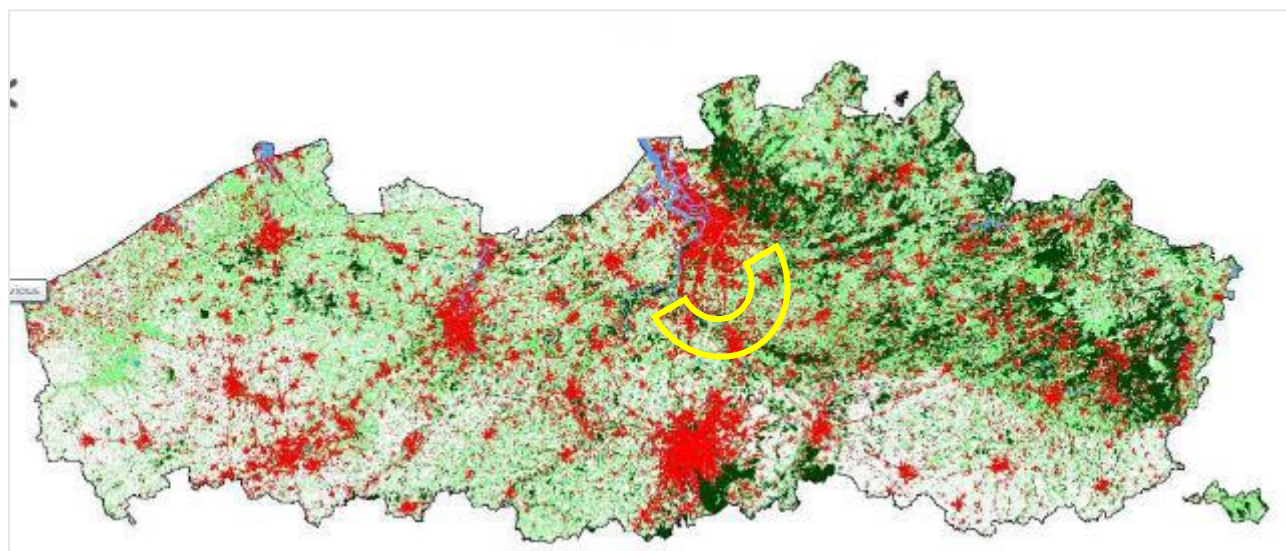
De regio telt 269.425 inwoners voor een oppervlakte van 385km² (zie tabel 1). De regio wordt gekenmerkt door **een sterke verstedelijking in het hart van de Vlaamse Ruit**. Ze is opgebouwd rond de centrumstad Mechelen. Ook de stad Lier is in deze regio gelegen. De gemeenten naburig aan Mechelen (Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek) kennen een nadrukkelijk suburbanisatie vanuit Mechelen. Andere gemeenten liggen in buitengebied en kennen een uitgesproken verdichting van de dorpskernen.

Binnen de regio bestaat een vrij dicht netwerk van verschillende infrastructures. De dichtheid van het wegennet ligt boven het Vlaams gemiddelde. Vooral de densiteit van de gemeentewegen is groter dan in de rest van Vlaanderen. Het bovenlokaal netwerk is eerder gemiddeld. We zien een netwerk van ontsluitingsinfrastructures op regionaal en nationaal niveau (zie ook de beschrijving van de kantons

hierboven). De regio wordt doorkruist door de A12 en de E19. Er is tevens een dicht openbaarvervoersnetwerk (trein, bus, ...).

De regio kenmerkt zich door een sterke economische groei en een grote bevolkingstoename. Ze kent ook een aanzienlijke hoeveelheid toeristische trekpleisters op Vlaams en Europees niveau.

Figuur 3: Landgebruik 2000. Situering arrondissement Mechelen (in geel)

Bron: <http://nieuws.kuleuven.be/node/8885>, doctoraat Lien Poelmans (KULeuven/VITO)¹, eigen bewerking

Tabel 1: aantal inwoners per gemeente op 1 januari 2019

Aantal inwoners in de regio (01.01.2019)	Totaal	Bevolkingsdichtheid per km ²
BERLAAR	11.527	469
BONHEIDEN	15.010	513
BORNEM	21.366	467
DUFFEL	17.491	770
LIER	36.242	729

¹ Het doctoraat van Lien Poelmans (KULeuven/VITO) bevat kaarten die de verstedelijking in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor 2050 voorspellen. “We zien een lineaire stijging van de bebouwde oppervlakte”, vertelt dr. Poelmans. “In 1976 was 7,2 procent van onze oppervlakte bebouwd; in 1988 was dat al 11,7 procent. In 2000 was 18,3 procent bebouwd volgens onze cijfers. Voor 2050 voorspelt het model, dat uitgaat van een gemiddelde groei van de bebouwing, 41,5 procent.” Vooral de Vlaamse ruit – het verstedelijkte gebied tussen Brussel, Gent, Antwerpen en Leuven – lijkt in dat scenario tegen 2050 zo goed als volgebouwd. “Onze cijfers lopen parallel met die van de voorspellingen voor bevolkingsgroei en economische groei. Het gaat niet alleen om nieuwe huizen, maar ook om locaties voor industrie en handel”, aldus Poelmans. (Bron: <http://nieuws.kuleuven.be/node/8885>)

MECHELEN	86.616	1328
PUTTE	17.800	509
PUURS - SINT-AMANDS	25.882	528
SINT-KATELIJNE-WAVER	20.792	576
WILLEBROEK	26.462	966

Bron: <http://statbel.fgov.be/>

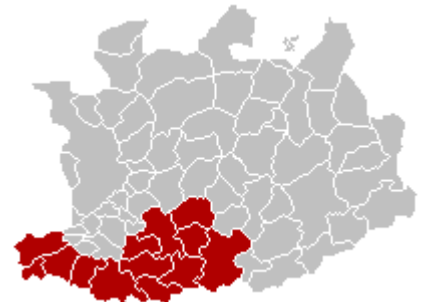
3.1.3. Historische context

De regio is gelegen in **het hart van de Vlaamse Ruit** en wordt gekenmerkt door ruimtelijk structurerende valleigebieden en kwalitatieve open ruimte. Als we onze regio definiëren als de 'negatieve' ruimte tussen grote eenheden dan bekomen we het volgende resultaat:

- In het noorden is het stedelijk gebied Antwerpen gelegen
- In het zuiden is het stedelijk gebied Brussel gelegen
- In het westen de Scheldevallei
- In het Oosten de Kempen

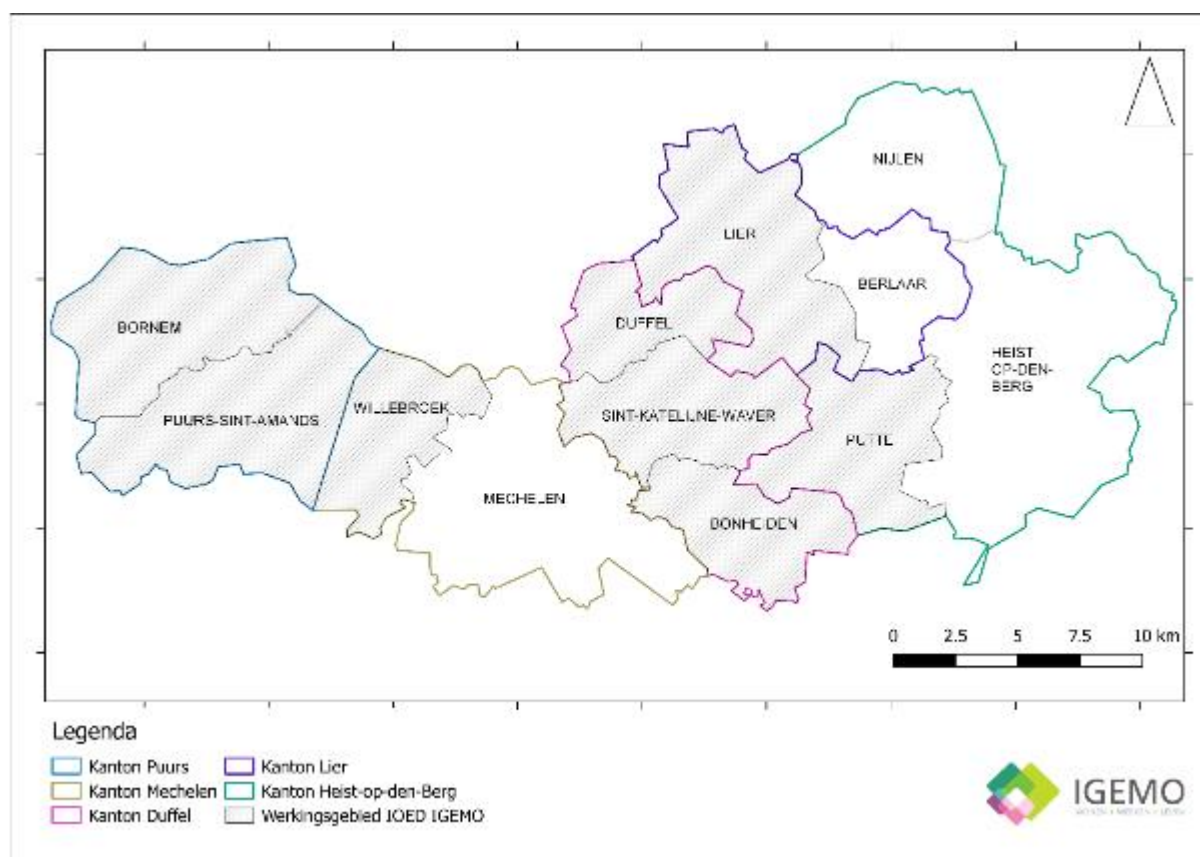
Het arrondissement Mechelen ontstond in 1800 als derde arrondissement in het departement Twee Neten, een Frans departement in de Nederlanden. Het bestond oorspronkelijk uit de kantons Duffel, Heist-op-den-Berg, Lier, Mechelen en Puurs.

Het werd gevormd in 1795 bij de annexatie van de Zuidelijke Nederlanden met het noorden van het (zuidelijke deel) van het hertogdom Brabant. In 1810, bij de annexatie van het Koninkrijk Holland werd het arrondissement Breda er aan toegevoegd. Zo kwam het in grote trekken overeen met het oude markgraafschap Antwerpen.

Deze vijf kantons die samen het arrondissement Mechelen vormen worden in de inventaris voor bouwkundig erfgoed opgenomen als bouwkundige gehelen.

Figuur 2: Kantons in arrondissement Mechelen

Bron: eigen verwerking

KANTON MECHELEN

Het kieskanton Mechelen van het gelijknamige arrondissement, ligt in het zuidelijke deel van de provincie Antwerpen. De Nete en de Rupel vormen de noordelijke grens. Ten zuiden sluit het kanton aan bij de provincie Brabant, ten oosten bij het kanton Duffel en ten westen bij het kanton Puurs. Het kanton omvat de stad Mechelen en de gemeente Willebroek.

De stad Mechelen staat via grote uitvalswegen doorheen drukke stadsgehuchten, in verbinding met de vrij landelijk gebleven fusiegemeenten Walem, Heffen, Leest, Hombeek en het - door de inplanting van het arsenaal - deels verstedelijkte Muizen.

Het eveneens dicht bebouwde en sterk geïndustrialiseerde Willebroek met de plattelandsgemeenten Blaasveld, Heindonk en Tisselt noemt men het "Vaartland" naar het kanaal Brussel-Willebroek (1550-1561).

Het gebied wordt doorkruist door beeldbepalende verbindingswegen tussen Antwerpen en Brussel (A12 en E19) en tussen Mechelen en Dendermonde/Sint-Niklaas. Daarnaast hebben de talrijke waterwegen een niet te verwaarlozen impact op de geschiedenis en de bebouwing van het gebied. Naast de grote, natuurlijke waterlopen zoals de Nete, de Rupel, de Dijle en de Zenne zijn de kunstmatig aangelegde Willebroekse (1550-1561) en Leuvense (1750-1753) vaart van groot economisch belang. De lokale bebouwing heeft een vrij heterogeen karakter met naast de industriezones en de verstedelijkte centra van Mechelen en Willebroek, voornamelijk kleinere, verspreide woonkernen in een natuurlijk en ruraal landschap.

KANTON PUURS

Het kieskanton Puurs van het arrondissement Mechelen, beslaat het zuidwestelijke deel van de provincie Antwerpen met de Rupel en de Schelde als noordelijke en westelijke grenzen. Ten zuiden

sluit het kanton aan bij de provincies Brabant en Oost-Vlaanderen, ten oosten bij het kanton Mechelen. Het gebied wordt ten oosten begrensd door de "rechte" beeldbepalende A12 Antwerpen - Brussel. Het kanton omvat de gemeenten Puurs, Bornem en Sint-Amands.

Puurs met Breendonk, Liezele, Ruisbroek en de Scheldegemeenten Bornem met Hingene, Mariekerke, Weert en Sint-Amands met Oppuurs, Lippelo behoren tot het attractieve Klein-Brabant, bezongen door de vermaarde dichter Emile Verhaeren. De bevaarbare waterwegen de Schelde, de Rupel en de Vliet hadden een grote impact op de geschiedenis en de bebouwing van het gebied. Bornem en Puurs vertonen het meest verstedelijkte karakter in de regio, waar sinds de jaren 1960 een intense industrialisatiepolitiek werd gevoerd door de inplanting van industrieterreinen aan de Rijksweg Breendonk-Temse/Sint-Niklaas (1955). De bebouwing vertoont trouwens een vrij heterogeen karakter met naast de industriezones en het verstedelijkte Bornem, kleinere verspreide woonkernen in een natuurlijk en ruraal landschap. Toeristisch gezien is het polderland van Bornem, Hingene, Weert, Mariekerke en Sint-Amands met de Scheldedijken en het erbij horende rivierenlandschap zeer aantrekkelijk.

KANTON LIER

Het kanton Lier, bestaande uit de stad Lier en de gemeente Berlaar, maakt deel uit van het arrondissement Mechelen, één van de drie arrondissementen van de provincie Antwerpen.

Vermits Lier gelegen is in het uiterste zuidoosten van de Kempen, wordt het wel eens de "poort der Kempen" genoemd.

De gunstige ligging van Lier aan de samenvloeiing van de twee Netten, is van fundamenteel belang geweest voor het ontstaan en de ontwikkeling van de stad. Berlaar daarentegen bestaat uit een dorpskom met daarrond verscheidene gehuchten, duidelijk verwijzend naar de geleidelijke verovering en ontginning der Kempen. Door de toenemende woningbouw aan de verbindingswegen, is het echter uitgegroeid tot een grote agglomeratie. Het landelijke Koningshooikt, een relatief jonge gemeente, werd opgericht in 1821 door de samenvoeging van de gemeente Konings en de Berlaarse gehuchten Hoykt en Hazendonck; sedert 1977 is het een deelgemeente van Lier.

KANTON DUFFEL EN HEIST-OP-DEN-BERG

De kieskantons Duffel en Heist-op-den-Berg van het arrondissement Mechelen beslaan het zuidoostelijk deel van de provincie Antwerpen; in het noorden worden de kantons van elkaar gescheiden door het kanton Lier. Beide kantons bestaan uit drie hoofdgemeenten met de respectievelijke deelgemeenten. Het kanton Duffel omvat van noord naar zuid de niet-gefuseerde gemeente Duffel, Sint-Katelijne-Waver met Onze-Lieve-Vrouw-Waver en Bonheiden met Rijmenam. Putte met Beerzel behoort tot kanton Heist-op-den-Berg.

Beeldbepalend in het gebied zijn de Grote en de Kleine Nete, die het gebied van oost naar west doorkruisen en vanaf de samenvloeiing in Lier verder vloeien als de Nete. De Dijle is als zuidergrens van Rijmenam een deel van de provinciegrens met Brabant. In deze vrij landelijke streek met verspreide woonkernen vertonen vooral Duffel, Heist-op-den-Berg en een deel van Sint-Katelijne-Waver het meest verstedelijkte karakter.

Het westelijk deel van het gebied is bekend als groentestreek met de karakteristieke tuinbouw die na de landbouwcrises van de negentiende eeuw de plaats innam van de traditionele landbouw. Het oostelijk deel met herbeboste heide sluit aan bij de Zuiderkempen en kwam in de twintigste eeuw in trek als residentieel woongebied; vooral Bonheiden en Rijmenam zijn bekend om hun riante villawijken.

3.1.4. Subregio's verbonden via samenwerking

In het huidige werkingsgebied van de IOED IGEMO, die gedeeltelijk overeenkomt met het arrondissement Mechelen zoals historisch verankerd, kunnen nog steeds, naar analogie van de kantons, subregio's onderscheiden worden, ofte subclusters van gemeenten: het gaat om de centrumstad Mechelen (geen deel van het werkingsgebied van de IOED) met haar deelgemeente en een deel van Willebroek (verstedelijkte deel, m.n. Willebroek-centrum), de stad Lier met deelgemeenten en Berlaar, de subcluster Klein-Brabant (en Vaartland) in het westen en de subcluster van landelijke gemeenten in het oosten van de regio. Deze subclusters kijken van oudsher en tot op de dag van vandaag in elkaars richting voor meerdere samenwerkingsverbanden: IGEMO (hele regio), conferentie van burgemeesters en schepenen (hele regio), politiezones (Klein-Brabant, bodukap), brandweer, toeristische organisatie (Klein-Brabant), edm..

3.1.5. Gemeenschappelijk erfgoedpakket

In voorliggend hoofdstuk gaan we in op de analyse van dit aanwezig erfgoed: spreiding van het erfgoed over het werkingsgebied van de IOED IGEMO, variatie aan erfgoed, verschillen binnen het werkingsgebied, verschillen tussen stedelijk gebied en buitengebied, gemeenschappelijke delers.

Zoals in vorige paragraaf uiteengezet zien we een regio die, gelegen in het centrum van de Vlaamse ruit, te kampen heeft met een gemeenschappelijk problematiek:

- De regio kent een gemeenschappelijke geschiedenis met een uitgebreid erfgoedpakket.
- De regio heeft te kampen met een versnippering van ruimte, ruimtegebruik en aanwezig erfgoed.
- We zien een toenemende verstedelijking en daaruit resulteert een druk op het erfgoed en een grote uitdaging om het aanwezige erfgoed te bewaren, beheren en ontsluiten.
- Daarbij is het werkingsgebied gelegen rondom de Kunststad Mechelen dat fungeert 'erfgoedcentrum' van de regio.

Het betreft:

- Cartografisch materiaal, per gemeente:
 - o Erfgoedkaarten: eigen bewerking van gegevens uit Inventaris Bouwkundig Erfgoed
 - o Archeologische vindplaatsen: eigen bewerking van gegevens uit Centraal Archeologische Inventaris
- Lijst van bouwkundig erfgoed
- Lijst van ankerplaatsen
- Lijst van beschermde landschappen
- Lijst van beschermde dorps- en stadsgezichten

Samenvatting van erfgoed in het werkingsgebied van de IOED IGEMO

Bouwkundig erfgoed:

- 1915 bouwkundige relictten / gehelen
- 39 % gesitueerd in Lier
- 61 % in 7 andere gemeenten (gemiddeld 8,7 %)

Landschappelijk erfgoed: 5.313,96 ha of 13,75 %

- Bornem 42%, Bonheiden 25%

Archeologie:

A bouwkundig erfgoed in de regio

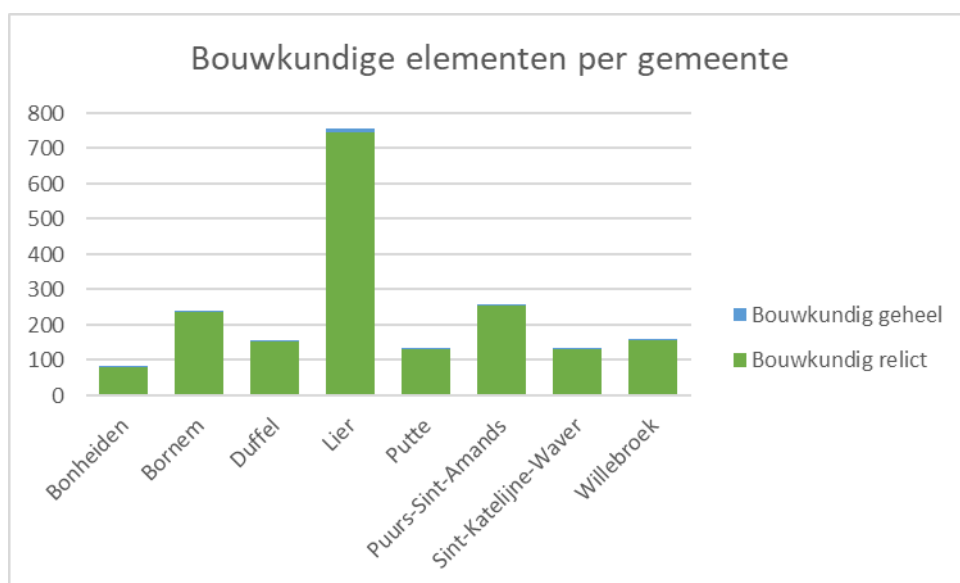
Grafiek 1 en 2 tonen het aantal bouwkundige elementen in het werkingsbied, in absolute cijfers en relatief ten aanzien van het aantal inwoners.

We merken een duidelijk onderscheid in hoeveelheid bouwkundig erfgoed tussen het stedelijk gebied van Lier enerzijds en buitengebied anderzijds. De grafiek toont Lier dan ook als uitschieter

Ook de andere gemeenten in de regio beschikken echter over een aanzienlijke hoeveelheid bouwkundig erfgoed.

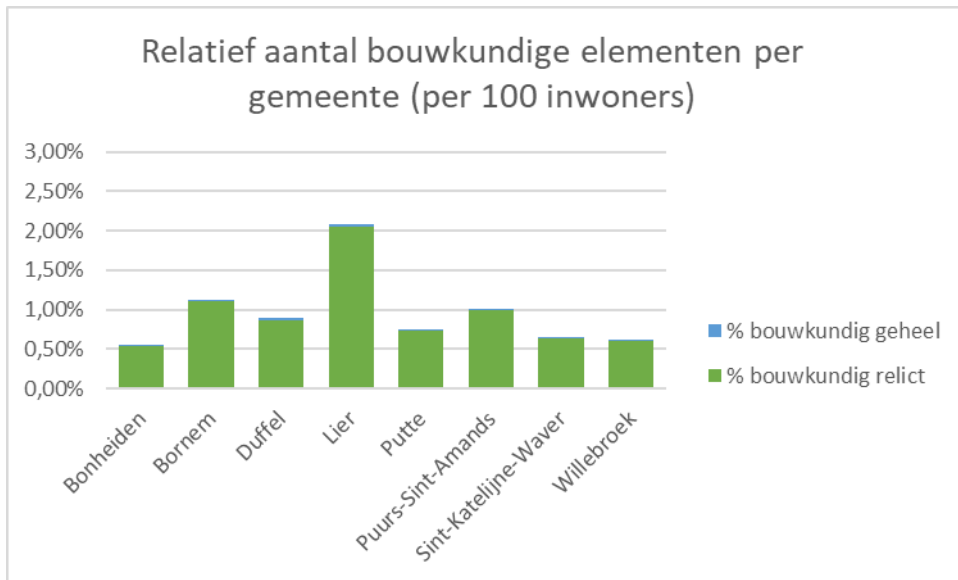
Indien het aantal inwoners per gemeente in rekening wordt gebracht, zien we dat er per 100 inwoners ongeveer één bouwkundig relict of geheel aanwezig is. Voor **Berlaar**, **Sint-Amands** en de stad **Mechelen** zijn dat twee bouwkundige gehelen of relictten, voor **Lier** zelfs 2,5 of ook per 40 inwoners één bouwkundig relict of geheel.

Grafiek 1: bouwkundige elementen het werkingsbied van de IOED IGEMO

Bron: Inventaris Bouwkundig Erfgoed

Grafiek 2: bouwkundige elementen per gemeente (per 100 inwoners)

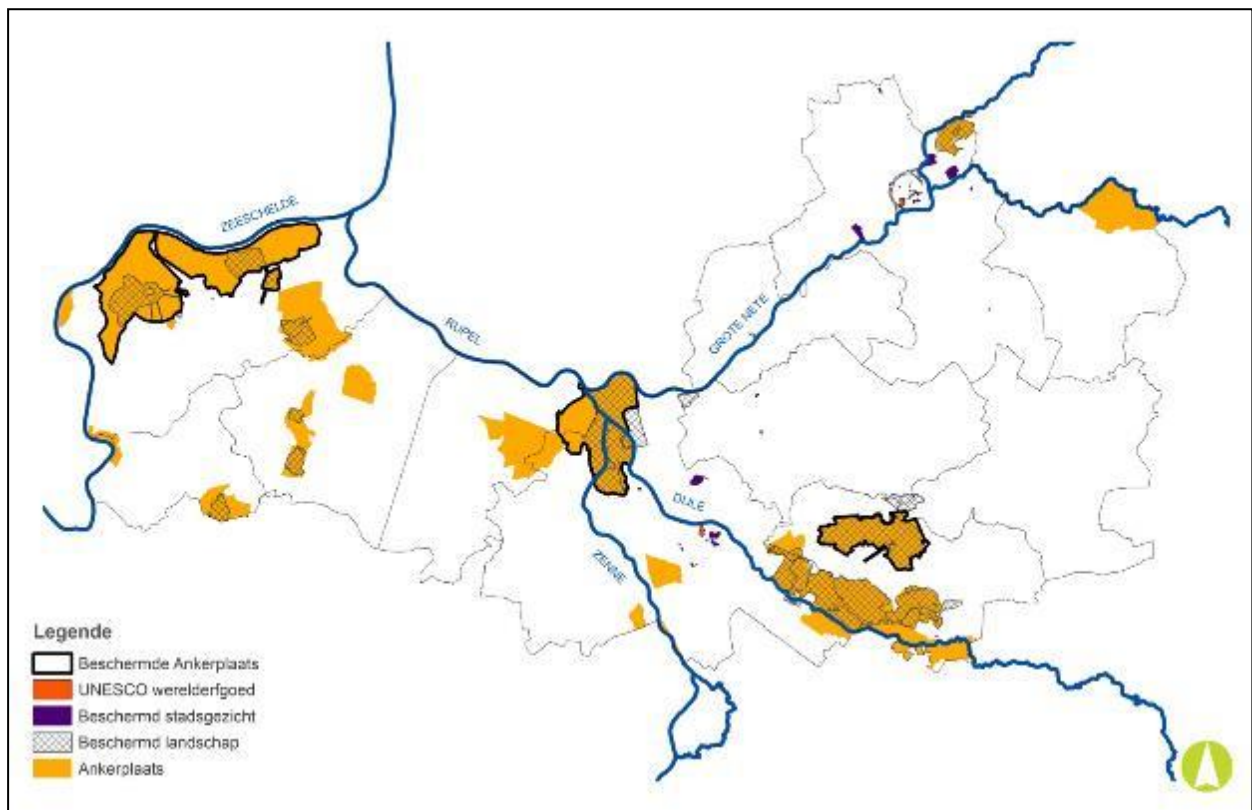
Bron: Inventaris Bouwkundig Erfgoed

B landschappelijk erfgoed in de regio

Ondanks de doorzettende verstedelijking merken we nog goed bewaarde grote landschappelijke relictten op in de regio. Als grote gemeenschappelijke noemer zien we dat de landschappen verbonden zijn door middel van rivieren: Schelde, Dijle, Zenne, Nete, Rupel (zie figuur 4)

De gemeenten maken deel uit van Regionaal Landschap Rivierenland vzw en Regionaal Landschap Schelde-Durme vzw. De Regionale Landschappen ijveren samen met de gemeenten voor een mooier en leefbaar buitengebied, met de eigenheid en het karakter van elke streek als gids. Een langetermijnvisie, een geïntegreerde gebiedsgerichte werking, de nabijheid van overheden en de betrokkenheid van burgers en andere open-ruimte gebruikers (natuurverenigingen, wildbeheereenheden, landbouwers en toeristische diensten) leiden tot succes. Het resultaat: een waardevol landschap met een duidelijke ecologische, esthetische en economische meerwaarde die de interactie tussen natuur en cultuur harmoniseert en waarvan iedereen de vruchten kan plukken.

Figuur 4: landschappelijke erfgoedwaarden in het werkingsgebied van de IOED IGEMO

Bron: Vlaamse hydrografische Atlas, GDI Vlaanderen, en Agentschap Onroerend Erfgoed, eigen bewerking

Figuur 5 toont een aantal clusters van landschappelijk erfgoed in en rond het werkingsgebied van de IOED IGEMO met aanduiding van benaming. De landschappen nemen grote oppervlaktes/clusters van de gemeente in en komen ook vaak gemeentegrensoverschrijdend voor.

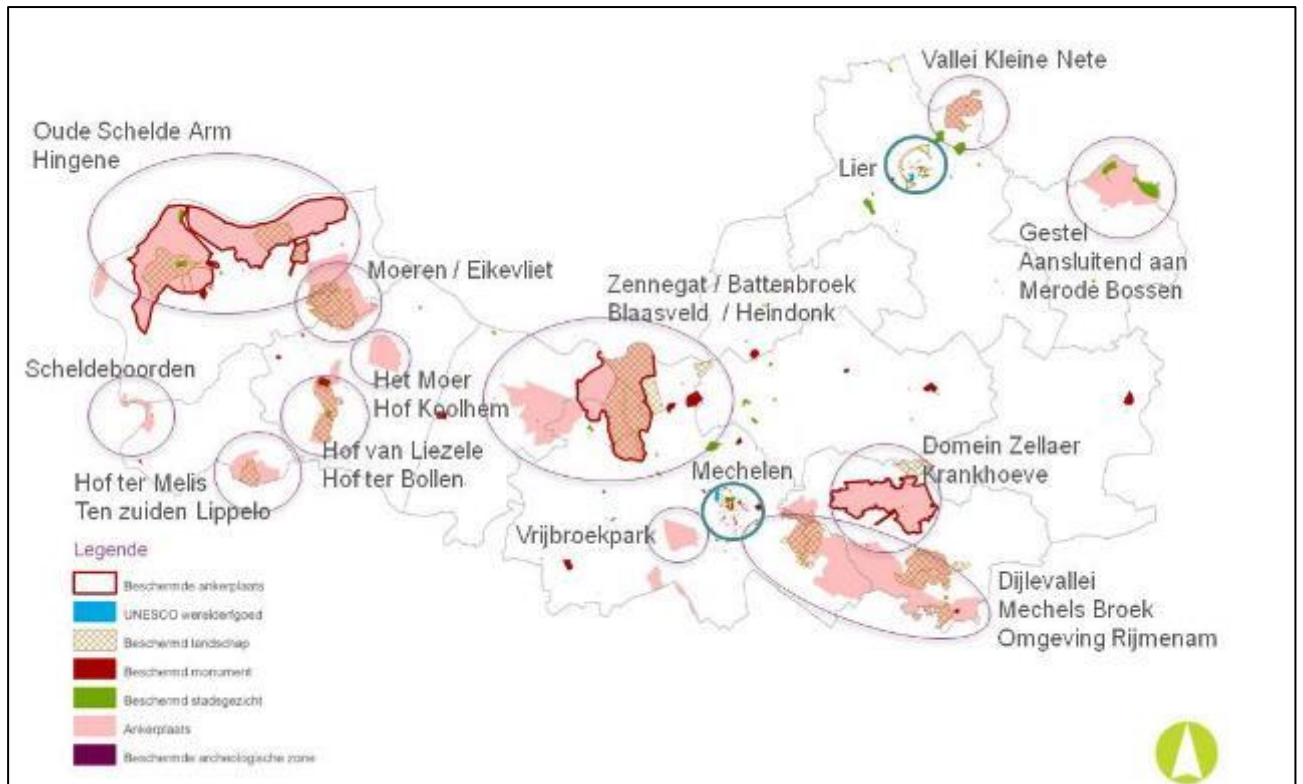
Grafiek 3 toont de verspreiding van landschappelijke erfgoedwaarden² binnen onze regio over de verschillende gemeenten (in aantal m²). In totaal is 6461m² landschappelijke erfgoedwaarde geïntervieweerd in de regio, waarvan drie kwart in de regio verdeeld is over 3 gemeenten: **Bornem**, **Bonheiden** en **Mechelen**.

Kijken we hoe de verdeling binnen de gemeenten zelf is, dan zien we in grafiek 4 dat bijna de helft van het grondgebied Bornem en Bonheiden aangeduid is als landschappelijk erfgoedwaarde, voornamelijk als ankerplaats (al dan niet definitief aangeduid) en als beschermd landschap.

In Mechelen en Puurs is telkens bijna 20% van het grondgebied aangeduid als landschappelijk erfgoedwaarde. Puurs trekt daarbij de aandacht omdat die als enige gemeente over een aanzienlijk deel beschermde dorpsgezichten beschikt (7% van het grondgebied, zie grafiek 5).

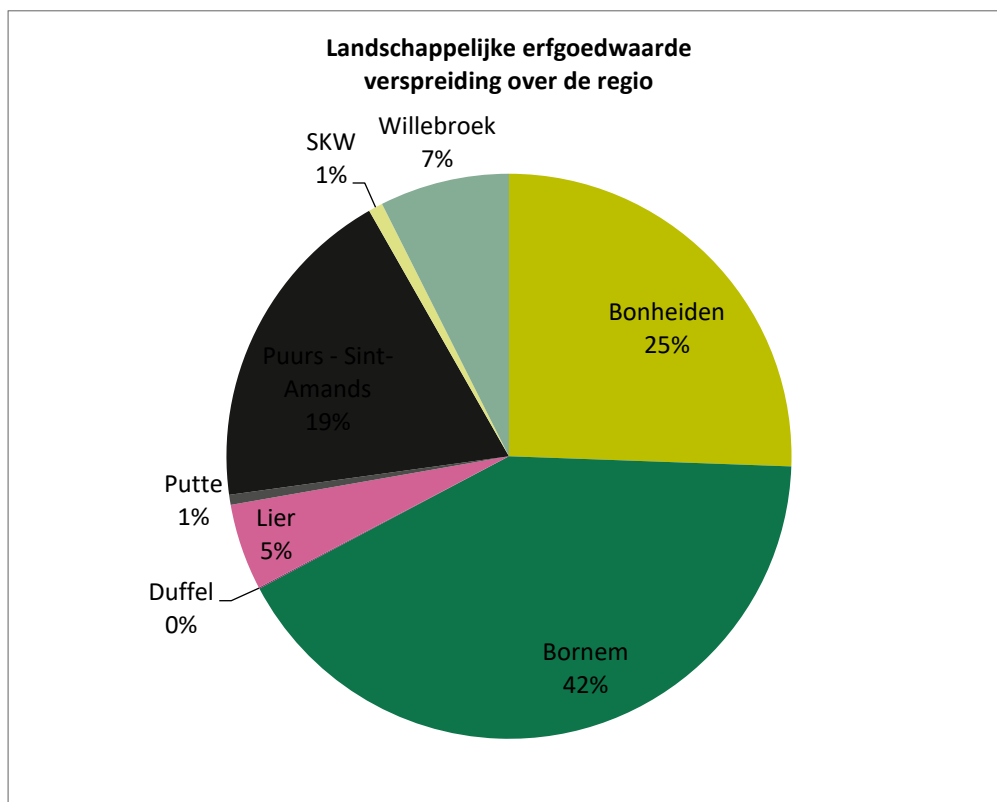
² Landschappelijke erfgoedwaarde = ankerplaatsen, voorlopig en definitief aangeduid, beschermde landschappen en dorps- en stadsgesichten.

Figuur 5: clusters van landschappen in de regio Mechelen

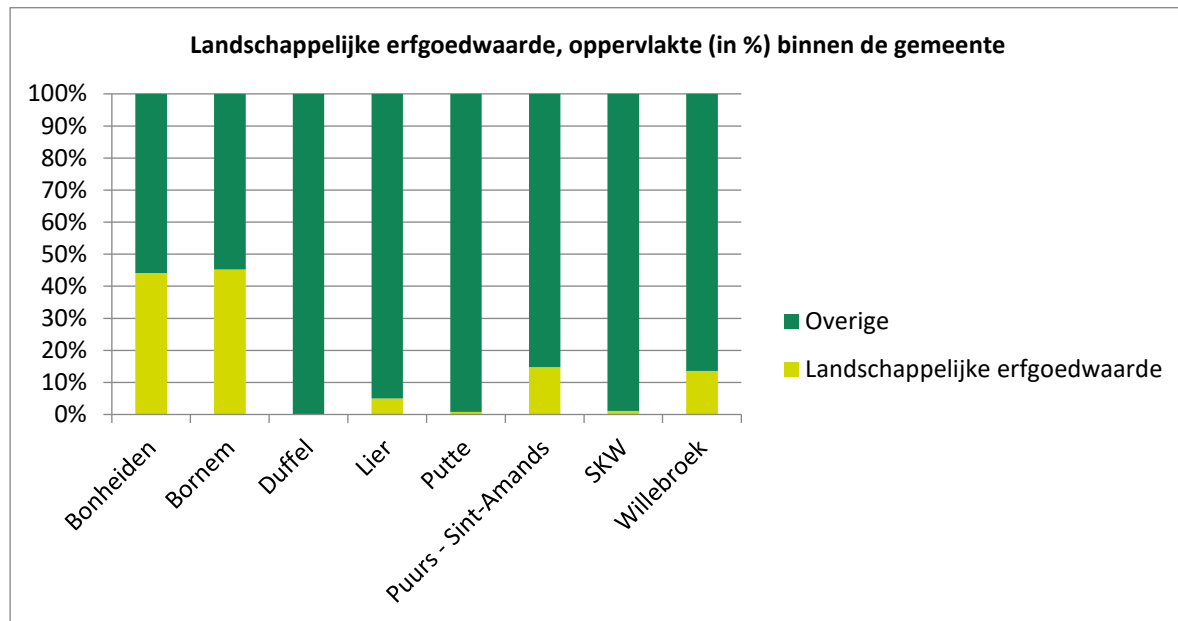
Bron: Vlaamse hydrografische Atlas, GDI Vlaanderen, en Agentschap Onroerend Erfgoed, eigen bewerking

Grafiek 3: gemeentelijke spreiding van de landschappelijke erfgoedwaarde in de regio

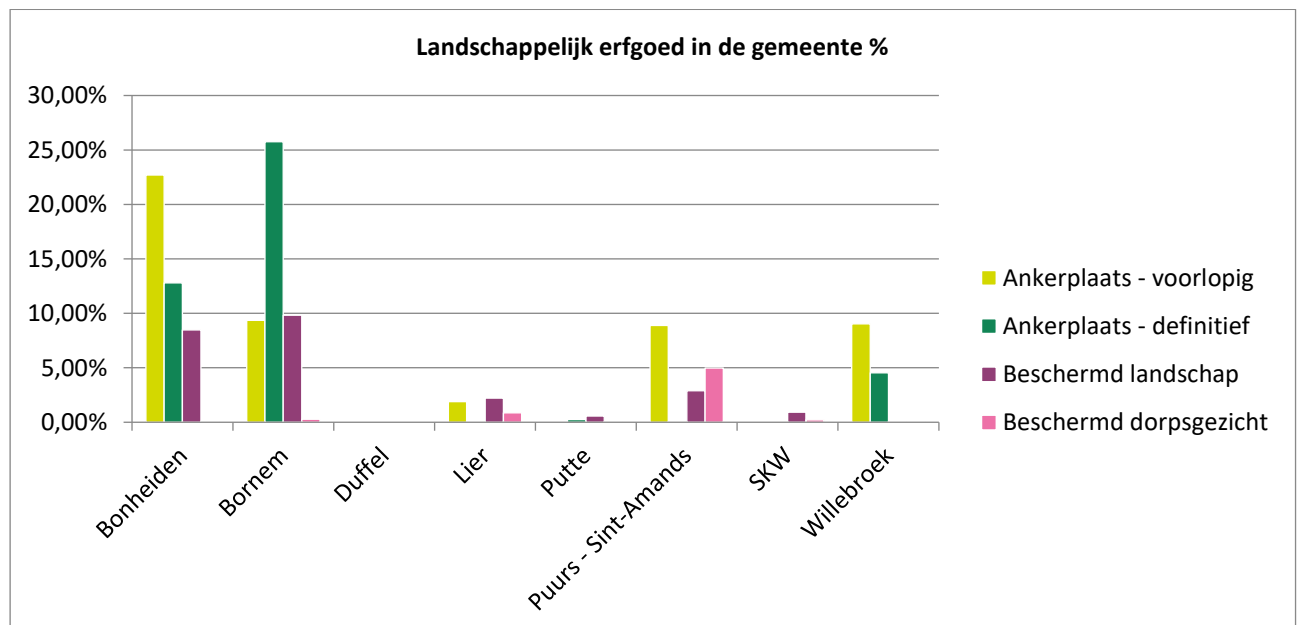
Bron: eigen gis-bewerking gegevens Agentschap Onroerend Erfgoed

Grafiek 4: Landschappelijke erfgoedwaarde binnen de gemeenten

Bron: eigen gis-bewerking gegevens Agentschap Onroerend Erfgoed

Grafiek 5: aandeel landschappelijk erfgoed per gemeenten, volgens type landschap

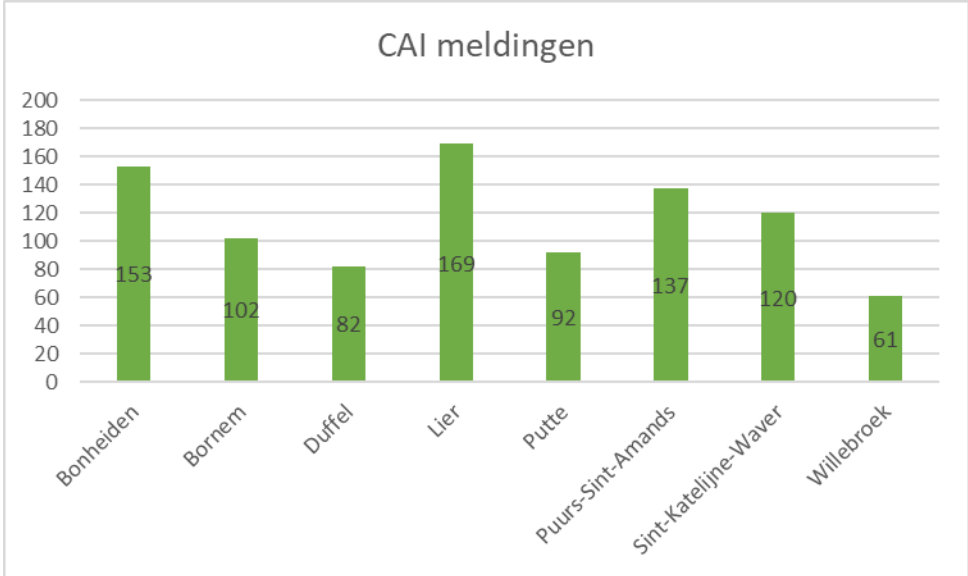

Bron: eigen gis-bewerking gegevens Agentschap Onroerend Erfgoed

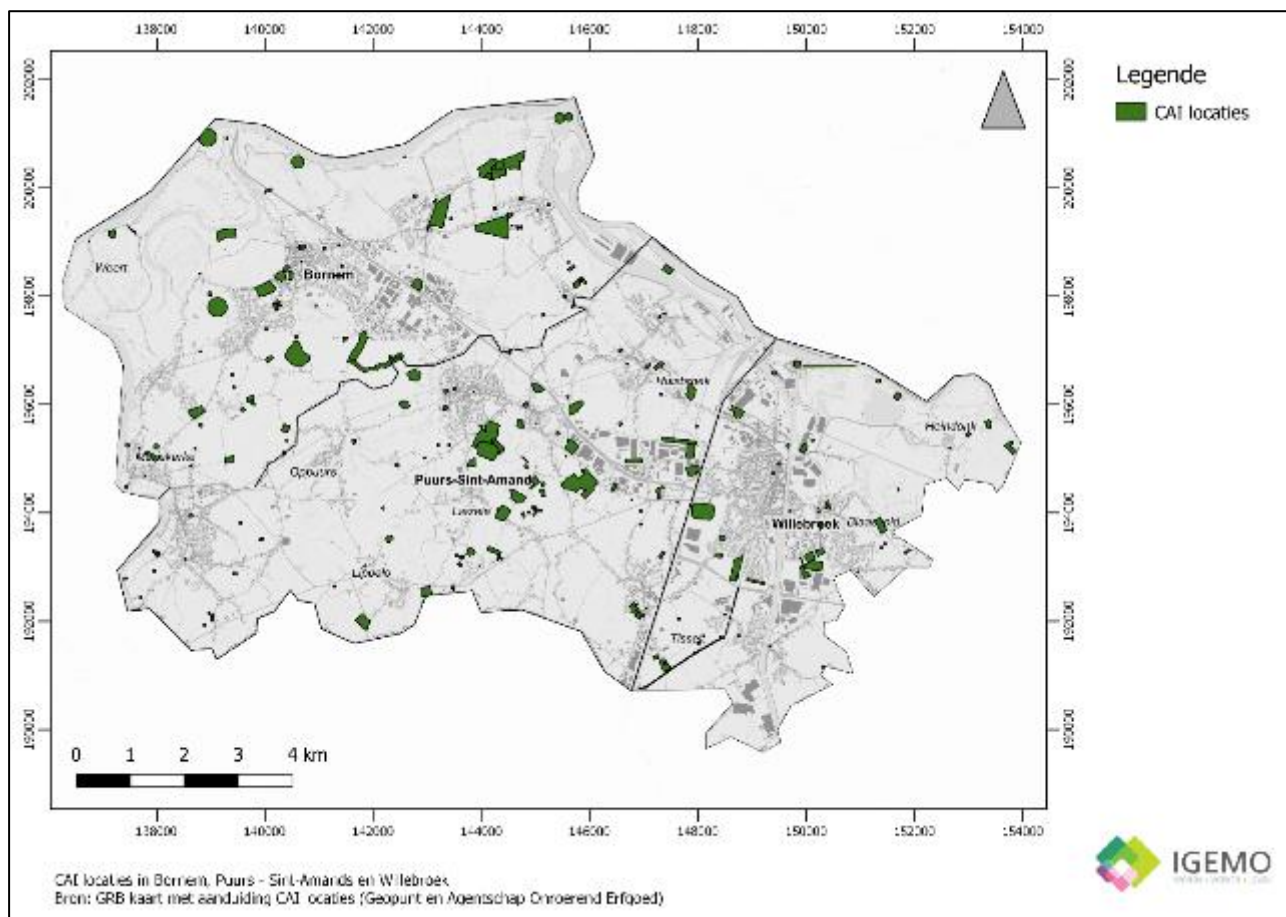
C Archeologische erfgoed in het werkingsgebied van de IOED IGEMO

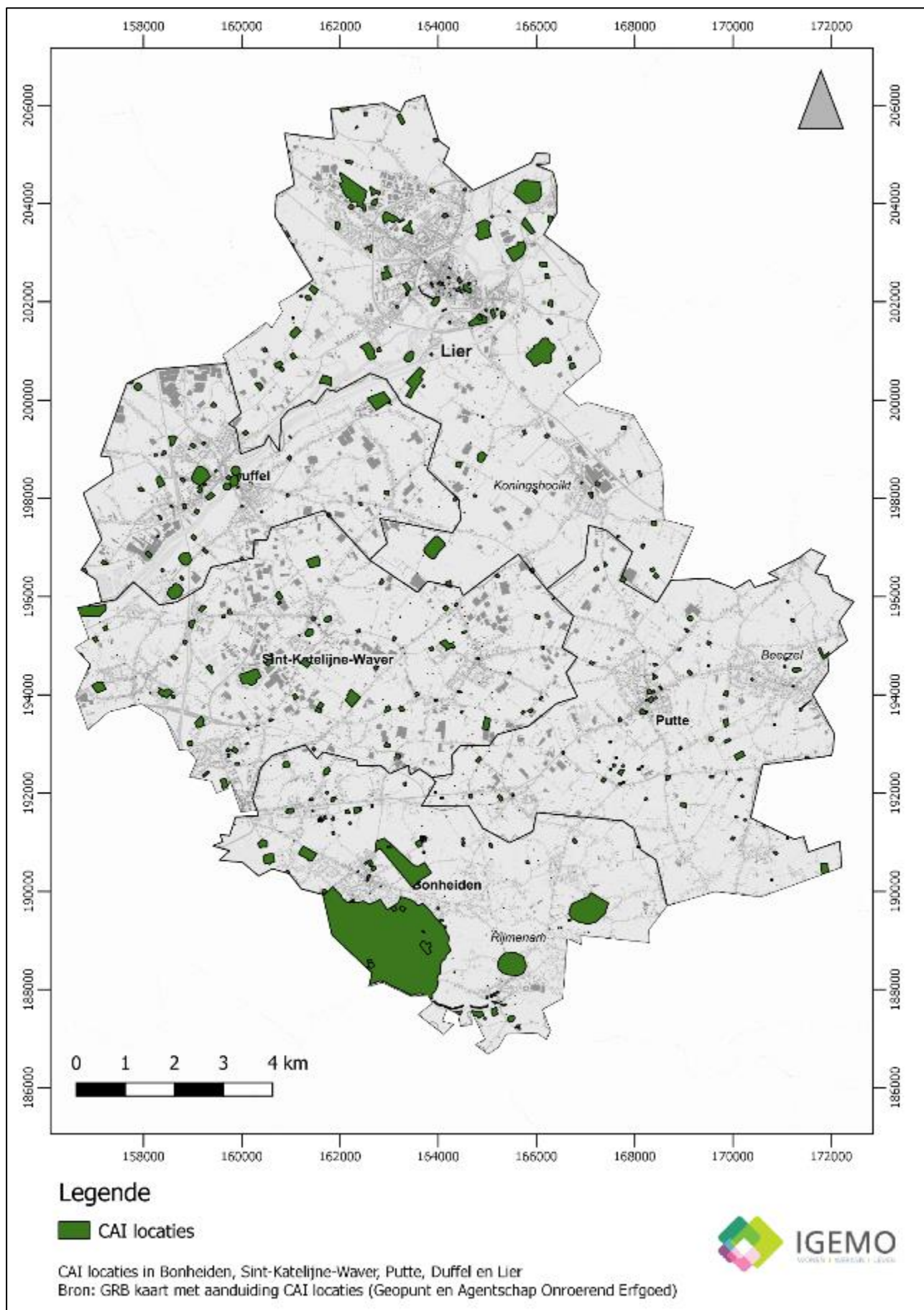
Het archeologische erfgoed in het werkingsgebied van de IOED IGEMO wordt gemeten door het aantal locaties die zijn opgenomen in de centrale archeologische inventaris (CAI).

Grafiek 6: CAI meldingen per gemeente

Bron: Centrale archeologische inventaris

3.2. Onroerend erfgoed actoren

3.2.1. Lokale besturen

De IOED IGEMO omvat de volgende gemeenten in zijn werkingsgebied: de stad Lier en de gemeenten Bornem, Puurs-Sint-Amands, Willebroek, Duffel, Sint-Katelijne-Waver, Putte en Bonheiden. De huidige besturen en bevoegde ambtenaren zijn hieronder terug te vinden.

Stad Lier	Burgemeester: Frank Boogaerts Bevoegde schepenen: Marleen Vanderpoorten	Bevoegde ambtenaar: Stéphanie d’Hulst
Gemeente Bornem	Burgemeester: Kristof Joos Bevoegde schepenen: Kristof Joos	Bevoegde ambtenaar: Gert Van Kerckhoven
Gemeente Puurs – Sint-Amands	Burgemeester: Koen Van den Heuvel Bevoegde schepenen: Ann-Marie Morel	Bevoegde ambtenaar: Julie Decat
Gemeente Willebroek	Burgemeester: Eddy Bevers Bevoegde schepenen: Maaïke Bradt	Bevoegde ambtenaar: Gerda Goossens
Gemeente Duffel	Burgemeester: Sofie Joosen Bevoegde schepenen: Lily Stevens	Bevoegde ambtenaar: Ria Moens
Gemeente Sint-Katelijne-Waver	Burgemeester: Kristof Sels Bevoegde schepenen: Eric Janssens	Bevoegde ambtenaar: Eddy Van Leuven
Gemeente Putte	Burgemeester: Peter Gysbrechts Bevoegde schepenen: Nick Vercammen	Bevoegde ambtenaar: Gert Van Seghbroek
Gemeente Bonheiden	Burgemeester: Lode Van Looy Bevoegde schepenen: Mieke Van den Brande	Bevoegde ambtenaar: Martine De Wandeleer

3.2.2. Onroerend erfgoedgemeenschap

Een belangrijke groep van verenigingen waarmee samengewerkt wordt zijn de **heemkundige kringen**. Deze hebben sinds de oprichting van de IOED IGEMO consequent een ondersteunende rol

gehad bij onder andere onderzoek naar de geschiedenis van de regio, als wervende kracht voor de vrijwilligerswerking en als klankbord voor de bezorgdheden van burgers.

Bonheiden	- Heemkring 't Hoefyser - Heemkring 't Kaaskot
Bornem	- Heemkunde Klein-Brabant - Orde van Hingene
Duffel	- Heemkring Jos Ressler Duffel vzw
Lier	- Heemkring Lyrana - Liers Genootschap voor Geschiedenis
Putte	- Heemkring Het Molenijzer vzw
Puurs-Sint-Amands	- Heverstam Heemkundige Verzamelkring St-Amands - Erfgoedvereniging Puurs - Linsella
Sint-Katelijne-Waver	- Heemkring Erf en Heem vzw - vzw Jozef van Rompay-Dauidsfonds-genootschap
Willebroek	- Heemkundige en Genealogische Kring "Vaertlinck"

Een tweede groep is die van **eigenaars en bewoners** van en mensen die werken met roerend erfgoed. Dit zijn grotendeels gepassioneerde mensen die het beste met hun erfgoed voorhebben. De IOED IGEMO zal dan ook blijven streven om deze zo goed mogelijk te ondersteunen bij het beheren van hun stukje erfgoed.

3.2.3. Regionale partners

Een grote groep van belangrijke regionale partners voor de IOED IGEMO zijn de andere **IOED's** van Vlaanderen vertegenwoordigd door het Vlaams netwerk voor IOED's en onroerenderfgoedgemeenten (NOE). In het bijzonder wordt hier gekeken naar de IOED's van de aanpalende regio's: IOED Schelde-Durme, IOED Rupelstreek, IOED Zuidrand, IOED Berg en Nete, IOED WinAr en IOED Erfgoed Voorkempem.

Andere regionale partners waarmee de IOED IGEMO samenwerkt zijn de **Regionale Landschappen**. Het grootste deel van het werkingsgebied van de IOED IGEMO overlapt met dat van het Regionaal landschap Rivierenland, de gemeenten Bornem, Puurs-Sint-Amands vallen onder het Regionaal landschap Schelde-Durme.

3.2.4. Andere partners

Andere partners zijn:

- Herita
- Monumentenwacht Antwerpen
- Kempens Landschap

3.3. Wetgevende context

Deze paragraaf overloopt de wetgevende context en de sectorale plannen op verschillende niveaus: het Europese beleid rond erfgoed, het Vlaamse beleid rond erfgoed, het onroerenderfgoeddecreet, het beleid van de provincie Antwerpen, intergemeentelijk beleid van IGEMO met het strategisch beleidsplan en een beleidsmemorandum en tenslotte de beleidsplannen van de lokale besturen.

Er wordt in grote mate aandacht besteed aan enerzijds de impact die bovenlokaal beleid en regelgeving heeft op de lokale bestuur en anderzijds de middelen en beleidsplannen waarover de lokale besturen momenteel beschikken om aan erfgoedzorg te doen. Het vergelijken van beiden levert interessante inzichten op over hoe de verschillende beleidsplannen in praktijk worden toegepast.

3.3.1. Europa

Het kader waarbinnen Vlaanderen een beleid inzake onroerend erfgoed kan ontwikkelen is vastgelegd in drie Europese Conventies of Verdragen over respectievelijk monumenten, archeologie en landschappen.

Conventie van Granada

De Conventie van Granada is op 3 oktober 1985 ondertekend door de lidstaten van de Raad van Europa en handelt over het behoud van het **architectonische** erfgoed van Europa.³

Het geeft een **breder definitie van erfgoed**, dat ook van toepassing is op bijvoorbeeld industrieel erfgoed, cultuurlandschappen, ensembles en roerend erfgoed. Het verdrag bevat bepalingen aangaande inventarisatie, documentatie, bescherming en restauratie. De ruimtelijke ordening doet hier zijn intrede als middel tot instandhouding. Daarnaast wordt het erfgoed ook als economische factor beschouwd.

Conventie van Valletta

De Conventie van Valletta is op 16 januari 1992 ondertekend door de lidstaten van de Raad van Europa. Het beoogt een integrale bescherming van het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt, namelijk **archeologische erfgoed** zoals nederzettingen, grafvelden en gebruiksvoorwerpen.

Conventie van Firenze

De Conventie van Firenze of de Europese Landschapsconventie is op 20 oktober 2000 ondertekend door de lidstaten van de Raad van Europa. Het is het eerste internationale verdrag waar het thema **landschap** integraal behandeld wordt.⁴ Het doel van deze Conventie is het bevorderen van de bescherming, het beheer en de inrichting van landschappen en het organiseren van Europese samenwerking op dit gebied.

3.3.2. Vlaanderen

Wetgeving onroerend erfgoed

Het Onroerenderfgoeddecreet (OED) integreert de regelgeving omtrent het onroerend erfgoed in één nieuw decreet. Voordien werd het onroerend erfgoed in het Vlaamse Gewest beheerst door het

³ De Conventie is door België bekrachtigd op 8 juni 1992 bekrachtigd.

⁴ De Conventie is door België bekrachtigd op 28 oktober 2004.

Monumentendecreet (1976), het Archeologiedecreet (1993), het Landschapszorgdecreet (1996) en een wet uit 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 werd op 17 oktober 2013 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en trad in werking op 1 januari 2015 met een uitvoeringsbesluit dat definitief goedgekeurd werd op 16 mei 2014.

Eén decreet, dat het Monumentendecreet, het Landschapszorgdecreet en het Archeologiedecreet integreert, uniformiseert de terminologie en de procedures van de drie afzonderlijke decreten. Dit verhoogt de duidelijkheid en de rechtszekerheid naar de burger toe en is bijgevolg een belangrijke stap voorwaarts.

Op 17 juli 2015 verleende de Vlaamse Regering goedkeuring aan de generieke besparingen en kerntakenplannen van de Vlaamse overheid. Het door de Vlaamse Regering goedgekeurde kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed bevat een aantal beslissingen die een aanpassing van de onroerenderfgoedregelgeving en andere regelgeving vereisten.

Tegelijk met de wijzigingen in het kader van het kerntakenplan werden er in het Onroerenderfgoeddecreet en -besluit ook een aantal technische reparaties en wijzigingen over het premiestelsel aangebracht.

Op 14 juli 2017 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota “aanpassing Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie” goed. Deze nota stelt in grote lijnen enkele aanpassingen aan de regelgeving voor na evaluatie van de resultaten van het Onroerenderfgoeddecreet voor de periode 2015-2016. Hierna volgde een aanpassingstraject voor het Onroerenderfgoeddecreet en het Onroerenderfgoedbesluit.

Op 4 juli 2018 keurde het Vlaams Parlement het wijzigingsdecreet goed. Een deel van de wijzigingen, namelijk de aanpassingen van de beschermingsprocedure en de nieuwe verplaatsingsprocedure, trad op 6 september 2018 in werking. De overige bepalingen traden in werking parallel met het wijzigingsbesluit, dat op 14 december 2018 definitief werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De inwerkingtreding van het besluit verloopt in fasen, vanaf 1 januari 2019 tot 1 januari 2022.

3.3.3. Lokaal niveau

Elke gemeente van het werkingsgebied IOED IGEMO heeft eigen werkpunten op het vlak van onroerend erfgoed waar ze in de beleidsperiode 2020-2025 aandacht aan willen schenken. Hieronder is een korte samenvatting per gemeente te vinden.

De gemeente **Bonheiden** gaat verder inzetten op zijn erfgoedwerking door onder meer de erfgoed site 't Smiske verder uit te bouwen door de bouw van een smidse. Hiernaast zal ook het beschermde domein Zellaer worden aangekocht door de gemeente. Hiernaast zal er ook verder ingezet op het opmaken van beheersplannen waaronder die voor het erfgoedlandschap Krankhoeve.

De gemeente **Bornem** voorziet in de periode 2020-2025 de restauratie van de Abdij van Bornem af te werken en een toeristische troef op de kaart plaatsen. Hiervoor wordt momenteel een businessplan voor de exploitatie opgesteld. Hiernaast zal ook er een nieuwe adviesraad opgericht worden die zal werken rond erfgoed. Ook zal er gestreefd worden naar de erkenning als onroerend erfgoedgemeente.

De gemeente **Duffel** zal in de beleidsperiode 2020-2025 onder andere inzetten op het inventariseren en herwaarderen van het Duffelse erfgoed. De inventarisatie van het bouwkundig erfgoed verloopt hier door middel van een samenwerking met IOED IGEMO. Hiernaast zal er een visie rond de bestemming en herwaardering van de site kasteel Ter Elst worden opgesteld die in lijn staat met de restauratie van de site.

Ook de stad **Lier** zal in de beleidsperiode 2020-2025 blijven inzetten op onroerend erfgoed. Zo zal het Begijnhof gerestaureerd worden zodat het Unesco werelderfgoed correct bewaard blijft en de toeristische en erfgoedwaarde behouden blijft.

De gemeente **Putte** zal in de beleidsperiode 2020-2025 inzetten op de valorisatie en herinventarisatie van het bouwkundig erfgoed.

De gemeente **Puurs-Sint-Amands** voorziet in de beleidsperiode 2020-2025 verder in te zetten op de restauratie van het Fort Liezele. Hiernaast zal ook tussenkomst geboden worden in de renovatie en het onderhoud van de kerkgebouwen. Ook het Veerhuis zal gerestaureerd worden.

De gemeente **Sint-Katelijne-Waver** heeft in haar beleidsplan een aantal projecten opgenomen. Zo zal er geïnvesteerd worden in de renovatie van de kerk, pastorie en het raadhuis in de dorpskern van Onze-Lieve-Vrouwe-Waver. Ook de Schranshoeve zal verder behandeld worden. Hiernaast zijn ook middelen voorzien voor de restauratie van het Ursulineninstituut.

De gemeente **Willebroek** zet verder in op haar erfgoed in de beleidsperiode 2020-2025 door in te zetten op een betere toeristische ontsluiting van het bestaande erfgoed. Hiernaast zal er ook ingezet worden op de inventarisatie en waardering van het bouwkundige erfgoed.

3.4. SWOT analyse

STERKTEN

Omgevingsanalyse - erfgoedpakket

- Een gemeenschappelijke geschiedenis met een uitgebreid en gevarieerd erfgoedpakket
- Elke gemeente beschikt over een aanzienlijke hoeveelheid bouwkundig erfgoed
- Waardevolle gemeentegrensoverschrijdende landschappen
- Aanwezigheid van archeologisch erfgoed in elke gemeente

Actoren

- Tal van actoren actief
- Veel lokale kennis / expertise aanwezig (bv. heemkundige kringen)
- Sommige gemeenten hebben een goede werking via werkgroepen of erfgoedraden met een nauwe samenwerking met het erfgoedveld en een grote betrokkenheid van vrijwilligers, verenigingen, erfgoedbeheerders...
- Aanwezigheid van enkele regionale erfgoedactoren die een sterke projectmatige werking hebben (o.a. Kempens karakter, Kempens Landschap, Regionale Landschappen).

Wetgeving en beleidsplannen

- **Elke gemeente besteedt aandacht aan erfgoed.**
- **Imagovorming en toerisme wordt geassocieerd met erfgoed**

ZWAKTEN

Omgevingsanalyse - erfgoedpakket

-
- Er zijn heel wat lacunes in de lijsten van het erfgoedaanbod; er ontbreken ook nog bronnen;
 - Er is nood aan verder samenwerking tussen besturen en binnen de erfgoedgemeenschap zelf.

Actoren

- Actoren zijn vaak hoofdzakelijk gericht op uitvoerende taken
- Ze geven geen bestuurlijk advies en maken geen beleid op
- Voeren geen sleuvenonderzoek / opgravingen uit (uitgezonderd dienst archeologie Mechelen)
- Geen samenhang tussen actoren, beperkte regionale samenwerking tenzij rond landschap en erfgoed via regionale landschappen
- Benutten structurele Vlaamse subsidiekanalen OE niet
- Geen vat op particulieren die over (archeologische) collecties beschikken.
- Diverse lokale besturen signaleren een gebrek aan specifieke kennis om proactief te werken aan een lokaal erfgoedbeleid en om in gesprek te gaan met externe experts (onderzoeksbureaus, bevoegde gewestelijke administraties ...). Lokale besturen worden hierdoor al te vaak voor voldongen feiten gesteld.
- Weinig professionele erfgoedwerking
- Onvoldoende ondersteuning vrijwilligerswerking
- Nood aan sterkere organisatie om in te spelen op meer informatiedoorstroming en ondersteuning (draagvlak creëren)
- Uitvoering erfgoedtaken op de gemeentebesturen vaak verspreid over de diensten, waardoor versnippering, weinig samenhang (inzake erfgoedbeleid en -uitvoering), adhoc werking ipv structurele werking
- Uitvoering erfgoedtaken soms ook opvallend eenzijdig ondergebracht bij dienst Cultuur
- Soms aspecten m.b.t. onroerend erfgoed bij dienst Cultuur ondergebracht.
- Lokale besturen beschikken over weinig tot geen eigen instrumenten (inventarisatie, verordeningen, beheerplannen e.a.)
- Geen e-loket, geen digitale ontsluiting erfgoed

Wetgeving en beleidsplannen

- Lokaal niveau: zeer versnipperd beleid inzake erfgoed
- Erfgoedbeleid in de gemeenten is zeer adhoc; er zijn meestal geen (sectorale) erfgoedbeleidsplannen
- Erfgoedmaterie is onbekend bij de lokale besturen

OPPORTUNITEITEN

Omgevingsanalyse - erfgoedpakket

- Aanwezig erfgoed inzetten voor de gemeente en haar imagovorming en toeristische uitstraling. Daarvoor wel kwaliteitsvolle erfgoedzorg (bewaring, bescherming en ontsluiting) nodig.
- Aanwezig erfgoed is mooi onderwerp om draagvlak van de bevolking te vergroten.

Actoren

- Leren van die gemeenten met een goede werking en grote betrokkenheid van erfgoedactoren (in al zijn verscheidenheid)
- Lokale kennis en expertise aanwenden
 - o om een consultancynetwerk op te bouwen,
 - o om via een platform de kennis en expertise aan te wenden voor de gehele regio.
- Brede interpretatie erfgoedwerking
- Ondersteunende rol provincie
- Lokale besturen zien meerwaarde in intergemeentelijke samenwerking en verwoorden dit veelal expliciet in hun meerjarenplanning/BBC.
- Gemeenten zijn ondanks 'besparingen' vragende partij voor professionele erfgoedwerking, vb. actief vragende partij om patrimoniumbeheerder aan te stellen
- Opzetten structurele samenwerking en overleg met de Regionale Landschappen voor het luik landschappen

Wetgeving en beleidsplannen

- Onroerenderfgoeddecreet (zie hoofdstuk 'impact op lokale besturen'): **opportunity** inzake erkenning van gemeenten en van een intergemeentelijke erfgoeddienst en inzake digitalisering – betere digitale ontsluiting onroerend erfgoed
 - o Uitwerken van eigen onroerend erfgoedbeleid, integraal, geïntegreerd, met een visie en plan van aanpak
 - o Ondersteuning vrijwilligerswerking en creëren lokaal draagvlak
 - o Beschikken over expertise en opbouw consultatienetwerk
 - o Gemeente als eerste aanspreekpunt, ook voor erfgoed. Het lokale bestuur wint aan belang.
 - o Subsidies van de Vlaamse overheid, enkel voor intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst
 - o Taken overnemen van Agentschap Onroerend Erfgoed:
 - o Eigen archeologiebeleid met meer controle over archeologisch (voor)onderzoek
 - o Proactieve werking mogelijk inzake uitvoering archeologiebeleid
- Vlaams beleid inzake afstemming onroerend en roerend erfgoed: lokale besturen geven duidelijke signalen dat behalve onroerend erfgoed ook roerend erfgoed hun aandacht verdient en dat beiden niet los van elkaar staan. Het Vlaamse beleid is dezelfde mening toegedaan.
 - o Koppeling met andere beleidsdomeinen: cultuur, natuurtoerisme, plattelandsontwikkeling
 - o Toeristische kansen
- (inter)gemeentelijk bestuur/beleid: vroege detectie behoefte aan intergemeentelijke samenwerking inzake erfgoed waarbij opstart traject van bij het begin van de gemeentelijke legislatuur
- Lokaal niveau: meerjarenplanning in BBC van lokale besturen biedt opportuniteiten om op lange termijn beleid te voeren

BEDREIGINGEN

Omgevingsanalyse - erfgoedpakket

Erfgoedpakket gaat verloren zonder goede (professionele) organisatie opdat bewaring, bescherming en ontsluiting gegarandeerd blijft.

Actoren

- Actoren werken op individuele basis, zonder structurele professionele ondersteuning. Daardoor zal er zich een verdere versnippering van het actorenveld voordoen. Er dreigt nog minder zicht te zijn op welke actoren actief zijn in de regio.
- Indien er geen inventarisatie wordt georganiseerd zal er ook blijvend kennis verloren gaan.
- De vrijwilligerswerking dreigt te verdwijnen, indien er geen vrijwilligersbeleid wordt opgebouwd en geen stimulansen komen om die werking te handhaven.
- Het verdwijnen van kennis over erfgoed, de versnippering van actoren, minder vrijwilligers, zal uiteindelijk ook een negatieve invloed hebben op het draagvlak van de bevolking.

Wetgeving en beleidsplannen

Gemeentebesturen zullen de nodige stappen moeten zetten om deze nieuwe uitdagingen aan te gaan: adviesverstrekking, vergunningverlening, het (laten) uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, werfcontroles of archeologisch onderzoek en informatieverstrekking aan en communicatie met de bevolking.

De complexiteit van de wetgeving en de aansprakelijkheid van de gemeente nemen gestaag toe: de wijzigende regelgeving en toenemende complexiteit maken het noodzakelijk om goede samenwerkingsverbanden met andere overheden af te sluiten en de bestaande te optimaliseren.

Grote discrepantie tussen verwachtingen van Vlaamse niveau met toekomstige (opgelegde) verantwoordelijkheden van lokale besturen enerzijds en de capaciteiten van de lokale besturen om aan die verwachtingen te voldoen anderzijds (ad hoc-beleidsvoering, geen middelen (geld, personeel noch instrumenten), geen (kennis over) instrumenten (inventarisatie, verordeningen, beheerplannen e.a.), weinig professionele erfgoedwerking, onvoldoende ondersteuning vrijwilligerswerking, ...

Het ontbreekt de gemeenten aan investeringsmiddelen en aan personeel om erfgoedtaken naar behoren uit te voeren.

4. MISSIE, DOELSTELLINGEN EN ACTIES

4.1. Missie

Een missie beschrijft de rol, de opdracht van de organisatie. Deze rol/opdracht wordt gevraagd door de belanghebbenden. Is het belangrijkste 'boundary element' (kader) en helpt daardoor keuzes te maken en richting te geven.

IOED IGEMO stimuleert de regio om samen te werken rond erfgoed in de brede zin en dit zowel integraal als geïntegreerd.

IOED IGEMO verzorgt een gebiedsdekkende dienstverlening op een efficiënte, resultaatgerichte en deskundige manier.

IOED IGEMO werkt mee aan het ontsluiten van erfgoed naar de burger op een professionele manier.

IOED IGEMO werkt met de lokale besturen samen op basis van een kosten delend principe met een proactieve en kostenefficiënte werking.

4.2. Visie

IOED IGEMO STIMULEERT DE REGIO OM SAMEN TE WERKEN ROND ERFGOED IN DE BREDE ZIN EN DIT ZOWEL INTEGRAAL ALS GEÏNTEGREERD.

In de regio situeren zich 1 stad Lier en 9 gemeenten, Berlaar, Bonheiden, Bornem, Duffel, Putte, Puurs, Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver en Willebroek, die de handen in elkaar te slaan om de nieuwe uitdagingen aan te gaan op het vlak van erfgoed, in het bijzonder onroerend erfgoed en archeologie.

De regio historisch verankerd als bestuurlijke en rechterlijk 'arrondissement Mechelen' en is gelegen midden in een verstedelijkte regio in het centrum van Vlaanderen, het hart van de Vlaamse ruit. Die verstedelijking brengt een grote bevolkingstoename met zich mee, een sterk economische groei, een hoog dynamisch netwerk.

De gemeenten kijken dankzij vele initiatieven reeds in elkaars richting, niet in het minst via de samenwerking bij IGEMO, intercommunale voor streekontwikkeling. De regio is immers ook wat de netwerken van mensen en organisaties ervan maken.

Binnen deze regio kunnen ook subregio's worden onderscheiden op basis van sterke intergemeentelijke of functionele verbanden. Deze subregio's lijken in vele gevallen ook relevant om bij stil te staan vanuit bepaalde bestuurlijke aspecten.

De gemeenten willen vandaag de kans niet laten liggen om die samenwerkingsverbanden nog te verstevigen, krachten te bundelen en samen te werken aan een integrale onroerenderfgoedzorg. Niet alleen wil het intergemeentelijke samenwerkingsverband (IGS) het onroerend erfgoed benaderen op een integrale wijze (bouwkundig erfgoed, archeologie, landschappen), maar ook op een geïntegreerde wijze. Daarom kiest het IGS ervoor om de samenwerking te verankeren via IGEMO, intergemeentelijke vereniging voor streekontwikkeling in de regio Mechelen en omgeving. IGEMO bundelt immers een veelheid aan disciplines, die de kans geven om de erfgoedzorg onder te dompelen in een geïntegreerd verhaal: denk aan ruimtelijke ontwikkeling, cultuur (cultureel

erfgoed), milieu- en natuurontwikkeling, landschapsontwikkeling, toerisme, woonbeleid, duurzaamheidsbeleid ...

Die samenwerking biedt de kans aan de IGS om een uitgebreide expertise op te bouwen, bestaande uit bestaande lokale kennis die gecentraliseerd en gevaloriseerd wordt en nieuw opgebouwde kennis waar dankzij de samenwerking kan op ingezet worden, daar waar dat individueel veel moeilijker is.

Naast kennisopbouw en –valorisatie, geeft het de gemeenten de mogelijkheid om een langetermijnvisie op te bouwen en een gedragen erfgoedbeleid uit te schrijven.

Dit vormt in feite meteen ook de hoofddoelstelling van de IGS: een volwaardig erfgoedbeleid opbouwen en stimuleren dat met een lange termijnvisie een duurzame, kwaliteitsvolle en integrale onroerend erfgoedzorg mogelijk maakt op het lokale niveau, op maat van de gemeente en volgens de behoeften inzake erfgoed.

Om deze doelstelling te verwezenlijken moeten we optimaal afstemmen met bestaande initiatieven, regionale partners (regionale landschappen, Monumentenwacht), (intergemeentelijk) verenigingen die al actief zijn op het vlak van (onroerend) erfgoed.

De wisselwerking tussen de steden enerzijds, die over meer ervaring en werkingsmiddelen beschikken (aparte diensten Monumentenzorg, archeologie, Erfgoedcel), en de gemeenten anderzijds, die veelal weinig of geen gestructureerde werking of beleid rond (onroerend) erfgoed hebben.

IOED IGEMO VERZORGT EEN GEBIEDSDEKKENDE DIENSTVERLENING OP EEN EFFICIËNTE, RESULTAATSGERICHTE EN DESKUNDIGE MANIER.

Het IGS wil een dienstverlening aanbieden die gebiedsdekkend is. Alle lokale besturen moeten kunnen rekenen op een dienstverlening inzake erfgoedwerking, met name op een generiek takenpakket alsook op specifieke taken op maat van de lokale besturen en hun (wisselende) noden en behoeften.

Samenwerken op het vlak van erfgoed willen de gemeenten op een professionele manier aanpakken. Het gebrek aan professionaliteit en professionele inbreng in erfgoedwerking willen we wegwerken door:

- Professionele inzet en begeleiding van de erfgoedmedewerkers en sensibilisering van de verschillende erfgoedeigenaars om zelf ook te investeren en oog te hebben voor de erfgoedzorg.
- Ingang vinden in de gemeentelijke beleidsplanning in het kader van beheer- en beleidscyclus (BBC).
- de dienstverlening rond onroerend erfgoed optimaliseren: loketfunctie, *back office* én *front office* voor taken die steeds meer de verantwoordelijkheid van de gemeenten wordt.

Professionele erfgoedwerking geeft bijkomend voordeel voor de lokale besturen:

Een professionele werking en ondersteuning geeft alvast een voorsprong bij latere officiële erkenningsprocedures.

De gemeenten worden professioneel begeleid in de zoektocht naar extra middelen en de uitwerking van bijvoorbeeld beschermingsdossiers.

IOED IGEMO WERKT MEE AAN HET ONTSLUITEN VAN ONROEREND ERFGOED NAAR DE BURGER OP EEN PROFESSIONELE MANIER.

Naar de bevolking toe willen de lokale besturen zich sterker gaan organiseren om in te spelen op meer informatiedoorstroming en ondersteuning. De gemeenten staan immers het dichtst bij de burgers of wensen in elk geval de uitdaging aan te gaan om de drempel voor de burger zo laag mogelijk te maken, zodat zij ook het erfgoed dichterbij de burger kunnen brengen.

Daarvoor moeten we beginnen bij het begin: aandacht voor erfgoed, inventarissen van erfgoed, actoren en organisaties betrekken en laten samenwerken, uitwisselen van informatie, professionaliteit brengen in de werking, behoud en beheer, ... Met een sterke basis kan de IGS ervoor zorgen om het erfgoed blijvend 'terug te geven' aan het publiek. Een gepaste publiekswerking zorgt er voor dat erfgoed uit zijn enge interpretatie kan worden gehaald, connecties met andere beleidsdomeinen tot stand komen (cultuur en toerisme) en er een maatschappelijk draagvlak wordt gecreëerd. Dit kan door initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan een verbeterde zichtbaarheid en herkenbaarheid van het lokale onroerend erfgoed bij het grote publiek.

Tot slot is de betrokkenheid van de burgers belangrijk, niet in het minst via vrijwilligerswerking, ook om een beter zicht te krijgen op het aanwezige erfgoed (bv. erfgoed(archeologie)collecties bij particulieren die niet geïnventariseerd zijn).

IOED IGEMO WERKT MET DE LOKALE BESTUREN SAMEN OP BASIS VAN EEN KOSTEN DELEND PRINCIPE MET EEN PROACTIEVE EN KOSTENEFFICIËNTE WERKING.

Het IGS wil een werking kennen op basis van een kostendelende structuur. Het samenwerkingsverband richt een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst (IOED) op om op een duurzame wijze bepaalde (directe of indirecte) financiële voordelen te boeken. Dit voordeel zal het resultaat zijn van een onderlinge verdeling van kosten, maar spruit ook voort uit schaalvoordelen. Kostendeling zal verder gaan dan enkel het delen van infrastructuur en personeel. Het gaat ook om een optimalisatie van subsidiekanalen en tevens om een (kosten)efficiënte organisatie van de erfgoedwerking.

Er zal zoveel mogelijk pro-actief en geïntegreerd gewerkt worden om in positieve zin op het budget van dit intergemeentelijk project te wegen. De uitbouw van een professionele intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst genereert ook diverse terugverdieneffecten, de ene al tastbaarder dan de andere.

Om van samenwerking te spreken, dient de kostendeling te worden georganiseerd over een langere periode.

De IOED draagt op haar eigen manier bij aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDGs). De bedoeling is om tegen 2030 wereldwijd een duurzame ontwikkeling te realiseren, waarbinnen op een evenwaardige manier aandacht is voor mensen, planeet, welvaart, vrede en partnerschap. Deze ontwikkelingsdoelstellingen zijn geïntegreerd in de Strategische- en operationele doelstellingen en wordt concreet gemaakt in de acties. Hierna volgt een overzicht aan de specifieke ontwikkelingsdoelstellingen waar de IOED aan bijdraagt tegen 2030.

SDG	Acties en beleidspunten
 <p>4 KWALITEITS- ONDERWIJS</p>	<p>Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordert levenslang leren voor iedereen. Dit komt tot uiting in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Personeelsbeleid ▪ Lerend netwerk (erfgoedgemeenschap, vrijwilligers, lokale besturen en de IOED) ▪ Stageplaatsen en leermogelijkheden i.s.m. met universiteiten en hogescholen
 <p>6 SCHON WATER EN SANITAIR</p>	<p>De regio wordt gekenmerkt door de vele rivieren (Rivierenland). In het kader van het regulier erfgoedbeleid inventariseren, beschermen en beheren we landschappelijke gehelen of landschapselementen met erfgoedwaarde (polderlandschappen, waterlopen, afwateringsgrachten, watergebonden infrastructuur enz.).</p> <p>We implementeren de UNESCO-conventie voor de bescherming van het cultureel erfgoed onder water (Parijs, 2001) om het behoud en beheer van het onderwatererfgoed in de rivieren, in de havens te verzekeren.</p>
 <p>7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE</p>	<p>De IOED begeleidt lokale besturen en particuliere eigenaars om erfgoed energiezuiniger maken door erfgoedinstrumentarium aan te wenden en advies te geven bij restauratie en renovatiedossiers. De IOED streeft er naar energieprestatie-ingrepen te verzoenen met het behoud van de erfgoedwaarden.</p>
 <p>8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI</p>	<p>De IOED ondersteunt streekontwikkeling met aandacht voor (erfgoed)toerisme en legt linken met lokale inbedding, het lokale artisanat en ambachten.</p> <p>De IOED integreert de troeven die erfgoed heeft voor de lokale economie</p> <p>De IOED wil werken aan het samenspel tussen beheers- en herstellingswerken, publieke inrichting, toerisme en milieu als hefboomen voor lokale economische groei.</p>
 <p>11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN</p>	<p>De IOED draagt bij aan inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer.</p> <p>De IOED zal inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen</p> <p>Investeren in de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de dorpskern of binnenstad;</p>

De IOED helpt de lokale besturen met her- en nevenbestemming van gebouwen, door na te gaan hoe gebouwen op een optimale manier benut kunnen worden en welke aanpassingen hiervoor nodig zijn (voormalige gemeentehuizen, kerken, industriegebouwen etc.)

Bij het ontwerp van erfgoedsites draagt de IOED bij aan attractieve publieke ruimtes. De publieke ruimte dient voor iedereen en wordt op deze manier ingedeeld met oog op veiligheid. Bv. plaats voorzien voor rolstoelgebruikers, sanitair voor mannen en vrouwen.

De IOED stimuleert een verantwoord en duurzaam erfgoedbehoud en –beheer. Om onroerend erfgoed te bewaren voor de toekomst is het verzamelen, onderzoeken, bewaren, beschermen en het toegankelijk maken van erfgoed belangrijk.

We zetten in op een duurzaam ruimtegebruik via bestaande beleidsinstrumenten, zoals beheersplannen, RUP's, richtplannen, etc.

De IOED stimuleert het toepassen van instrumenten en maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van onroerend erfgoed en de ruimte eromheen (stads- en dorpsgezicht, landschappen, etc.)

Erfgoed is per definitie duurzaam. Het gebruik, het hergebruik en de herbestemming van bouwkundig erfgoed zet aan tot een duurzaam gebruik van de schaarse ruimte en grondstoffen.

De IOED schenkt bijzondere aandacht aan de herbestemming en het medegebruik van leegstaand of onderbenut onroerend erfgoed. Duurzaam gebruik van onroerend erfgoed is de beste garantie voor het voortbestaan.

De IOED ondersteunt acties ondersteunen die erfgoed met klimaat verbinden zoals ecotoerisme in beschermde landschappen, tuinen of parken.

In het kader van het regulier erfgoedbeleid inventariseren, beschermen en beheren we onder meer landschappelijk erfgoed, dat voornamelijk culturele en regulerende ecosysteemdiensten levert. Afbakenen van recreatienatuur en beschermde natuur.

De IOED zet in op geïntegreerde beheersplannen die Europese instandhoudingsdoelstellingen verzoenen met de beheersdoelstellingen voor beschermde cultuurhistorische landschappen.

De IOED wil op regionaal en lokaal niveau bijdragen aan de visie en ontwikkeling van natuurdoelstellingen, over implementatiemaatregelen, door samenwerking en effectieve participatie te versterken voor de ontwikkeling van groene infrastructuur.

De IOED legt de nadruk op participatie en 'samen de gemeente/stad' Door burgers te betrekken bij het lokale erfgoedbeleid door middel van inspraak, advies, medebeheer en co-creatie (bv. buurtconvenanten, beheerscommissie, etc.)

De IOED heeft aandacht voor de geschiedenis van verschillende culturen, religies en hun impact op de samenleving. Er wordt aandacht gegeven aan diversiteit en historische conflicten en wil dialoog rond onroerend erfgoed faciliteren.

De IOED zet in op participatie en sensibilisering van eigenaars en gebruikers van onroerend erfgoed om doelstellingen te bereiken.

De IOED werkt samen met lokale besturen en de erfgoedgemeenschap om gezamenlijke doelen te bereiken.

Subsidiereglement omtrent het ondersteunen van verenigingen Indien zij zich aan verschillende afspraken met betrekking tot duurzaamheid houden kunnen de vereniging (extra) ondersteuning genieten (bv. Logboek bij beheersplan)

4.3. Strategische doelstellingen

De **strategische doelstellingen** beschrijven de gewenste toekomst op lange termijn.

- Strategische doelstelling 1: De IOED IGEMO ondersteunt de lokale besturen in het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief en integraal erfgoedbeleid op vlak van bouwkundig erfgoed, landschappelijk erfgoed en archeologie
- Strategische doelstelling 2: De IOED IGEMO bouwt een regionaal netwerk uit samen met alle actoren en participanten en stimuleert / initieert (sub-) regionale samenwerking
- Strategische doelstelling 3: De IOED IGEMO stimuleert en ondersteunt lokale besturen bij het ontsluiten van erfgoed naar de burger en ontwikkelt een publieksgerichte erfgoedwerking
- Strategische doelstelling 4: De IOED IGEMO realiseert samen met de lokale besturen een efficiënte, resultaatgerichte en kostenefficiënte werking

De strategische doelstellingen worden in het actieplan verder verfijnd naar **operationele doelstellingen**. De operationele doelstellingen zijn de tussenstappen in de verwezenlijken van de strategische doelstellingen en de missie.

4.4. Operationele doelstellingen – actieplan

4.4.1. Strategische doelstelling 1: de IOED IGEMO ondersteunt de lokale besturen in het ontwikkelen en realiseren van een kwalitatief en integraal erfgoedbeleid op vlak van bouwkundig erfgoed, landschappelijk erfgoed en archeologie

OD1.1: DE IOED ONTWIKKELT EEN ERFGOEDBELEID MET EEN LANGETERMIJNVISIE VOOR HAAR LOKALE BESTUREN

Actie: de IOED actualiseert kennis en informatie over erfgoed in regio

De omgevingsanalyse bij dit erkenningsdossier bevat reeds veel informatie over de regio. De IOED zal dit actief de kennis en informatie verder uitbouwen en verzamelen in functie van het ontwikkelen van een efficiënt, resultaatgericht en kwalitatief erfgoedbeleid.

Hiervoor wordt een breed regionaal netwerk uitgebouwd, zal beroep worden gedaan op vrijwilligers en zal een publiek informatie- en consultatiestrategie worden uitgewerkt.

De IOED vervolledigt de inventarissen o.a. bouwkundig erfgoed, historische tuinen, CAI en houtige beplanting. Dit kan gebeuren in nauw overleg met de (Vlaamse) overheid.

Door zelf projecten uit te voeren zoals de opmaak van beheersplannen, het schrijven van artikels over bepaalde erfgoed sites, het ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek, etc. draagt de IOED bij aan het verzamelen en verspreiden van kennis over erfgoed.

Actie: de IOED ontwikkelt een regionale visie / gemeenschappelijk verhaal over erfgoed

Er wordt overleg over onroerend erfgoed georganiseerd met de bestuurlijke niveaus (lokaal, provinciaal, Vlaams) en de regionale erfgoedgemeenschap en werkt in samenspraak een visie uit op het regionaal erfgoed en met een sterk gemeenschappelijk verhaal waarin de verschillen en gemeenschappelijke erfgoedthema's aan bod komen. Het erfgoedbeleid wordt daarbij op integrale wijze bekeken en op een geïntegreerde manier uitgeschreven.

Actie: de IOED ontwikkelt een lokaal erfgoedbeleid op maat van de gemeenten en ontwikkelt binnen dat beleid een meerjaren(actie)plan

Voor elke deelnemende gemeente wordt een lokaal erfgoedbeleid uitgewerkt. Daarbij zal in detail een omgevingsanalyse van de gemeente worden uitgewerkt met een terugkoppeling naar de omgevingsanalyse van de regio. De bevindingen hieruit, gebaseerd op studie, bevraging en interactief tot stand gekomen, leiden tot een overzicht van noden, behoeften, generieke en specifieke doelstellingen, taken, acties en projecten op maat van de gemeente.

Een actieplan opgebouwd over meerdere jaren zorgt voor een concretisering van het beleidsplan. Het is de leidraad voor de uitvoering van het erfgoedbeleid.

Het beleidsplan en het actieplan worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.

De IOED is een valorisatieplan voor bouwkundig erfgoed opgestart en zal dit de komende jaren realiseren. Dit valorisatieplan geldt als een onmiskenbare basis voor verschillende beleidsmaatregelen die een gemeente kan nemen:

- Opstellen van een erfgoedbeleidsplan
- Inrichten van een gemeentelijke verordening en/of subsidiebeleid
- Initiëren van beschermingstrajecten

Actie: de IOED overtuigt en ondersteunt lokale besturen om erkend te worden als onroerenderfgoedgemeente

Gemeenten die conform het onroerenderfgoeddecreet de intentie hebben een aanvraag in te dienen tot erkende onroerenderfgoedgemeente, kunnen door de IOED ondersteund worden. De IOED levert inspanningen, zowel organisatorisch, inhoudelijk als financieel, om de gemeenten te adviseren en te begeleiden in de aanvraag.

OD1.2: DE IOED INTEGREERT HET ERFGOEDEBELEID IN ANDERE BELEIDSDOMEINEN

Actie: de IOED adviseert de afstemming tussen het onroerend erfgoed en andere beleidsvelden

In het kader van een geïntegreerd erfgoedbeleid onderneemt de IOED acties om de afstemming te adviseren en bewerkstelling tussen het onroerend erfgoed en het beleid en de plannen op vlak van ruimtelijk ordening. Het gaat over erfgoed in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, in ruimtelijke uitvoeringsplannen, in stedenbouwkundige verordeningen, woonbeleid, energiebeleid.

In het kader van een geïntegreerd erfgoedbeleid onderneemt de IOED acties om de afstemming te adviseren en bewerkstelling tussen onroerend erfgoed en andere beleidsdomeinen, zoals milieubeleid, toerisme, handhaving, renovatie, cultureel erfgoed.

Actie: de IOED stemt af met het lokaal cultuurbeleid, de beleidsplannen rond cultureel erfgoed en het onroerend erfgoedbeleid

In het kader van een geïntegreerd en integraal erfgoedbeleid onderneemt de IOED acties om af te stemmen tussen onroerend erfgoed, cultureel erfgoed. Dit inzonderheid in het kader van de intergemeentelijke samenwerking rond erfgoed.

Het gaat over erfgoed over de beleidsdomeinen heen, m.n. onroerend erfgoed en beleidsdomein 'cultuur'. de grens tussen onroerend, roerend en immaterieel erfgoed is vaak zeer dun. Ze komen veelal samen voor en dienen maximaal op elkaar afgestemd te worden.

De belangrijkste actoren op dit gebied zijn de volgende:

- De culturele erfgoedcel Rivier&Land
- Culturele erfgoedcel stad Mechelen
- Culturele erfgoedcel Kempens Karakter

De IOED brengt onroerend erfgoed onder de aandacht in de cultuurbeleidsplannen en adviseert afstemming tussen beiden.

OD1.3 : DE IOED ONDERSTEUNT EN BEGELEID DE GEMEENTEN IN HET REALISEREN VAN HAAR ERFGOEDEBELEID VIA HET ERFGOEDINSTRUMENTARIUM

Actie : de IOED informeert haar gemeentebesturen over het erfgoedinstrumentarium en hun mogelijkheden

De IOED informeert de gemeenten via structureel overleg en nieuwsberichten over het bestaand erfgoedinstrumentarium. Dit instrumentarium behelst zowel het instrumentarium dat vanuit Vlaanderen wordt aangereikt (bv. erfgoedpremies, erkenningsaanvragen voor onroerend erfgoed gemeente, , subsidiemogelijkheden), als het instrumentarium dat op lokaal niveau kan ontwikkeld worden (bv. stedenbouwkundige verordening voor de bescherming van erfgoed, beheerplannen, RUP's), of ander instrumentarium (bv. middelen of instrumenten vanuit de erfgoedgemeenschap zoals een werken van een heemkundige kring, een archeologische werking van een erfgoedvereniging).

De IOED onderzoekt de mogelijkheid om in de toekomst op lokaal of regionaal niveau onroerenderfgoedrichtplannen te ontwikkelen. Richtplannen kunnen een oplossing bieden voor bepaalde vraagstukken rond onroerend erfgoed.

Actie: de IOED promoot bij haar gemeentebesturen het gebruik en de opportuniteiten van erfgoedinstrumentarium

De IOED overtuigt haar gemeentebesturen via structureel overleg en nieuwsberichten van het gebruik, het nut en de mogelijkheden van divers erfgoedinstrumentarium. De IOED heeft daarbij tot doel dat de gemeentebesturen optimaal gebruik maken van dit instrumentarium en het (organisatorisch en financieel) efficiënt inzetten.

Actie: de IOED begeleidt haar gemeentebesturen bij het gebruik van erfgoedinstrumentarium

De IOED voorziet op maat van de gemeenten begeleiding bij het gebruik van de diverse erfgoedinstrumenten. Zoals bijvoorbeeld de opmaak van beheerplannen, het begeleiden bij opmaken van beheerplannen en stedenbouwkundige verordeningen, het begeleiden bij aanvragen voor erfgoedpremies, het begeleiden van subsidiedossiers, het begeleiden bij beschermingsprocedures.

De IOED stelt documenten, aanvraagformulieren, stappenplannen, etc. ter beschikking van de lokale besturen of kan deze in opdracht van het lokale bestuur deze zelf opmaken.

Actie: de IOED maakt beheersplannen op voor gemeentelijk patrimonium of voor erfgoed met een grote impact op de publieke ruimte

De IOED maakt beheersplannen op voor beschermde patrimonium van steden en gemeenten.

De IOED maakt beheersplannen op voor beschermde dorps- en stadsgezichten met meerdere eigenaars (particulier en/of gemeentelijk).

De IOED maakt beheersplannen op voor landschappelijk erfgoed (beschermde cultuurhistorische landschappen, erfgoedlandschappen en vastgestelde landschappen)

De IOED maakt beheersplannen op voor beschermde archeologische sites

In projecten zoals de opmaak van beheersplannen voor beschermde stadsgezichten of landschappen probeert de IOED zoveel als mogelijk in te zetten op participatie.

Actie: de IOED begeleidt en ondersteunt het onderzoek naar een duurzame toekomst voor kerken en ander religieus erfgoed

De IOED begeleidt trajecten voor te herbestemmen kerken, door samen met de lokale gemeenschap, lokale en kerkbesturen en potentiële partners tot een nieuwe gedragen invulling te komen.

De IOED kan een bestemmingstraject zelf coördineren of als deskundige in een traject meewerken. Ze kan participatietrajecten begeleiden, zoeken naar nieuwe investeerders en/of vennoten. Daarnaast kan de IOED zelf expertise delen of externe expertise aanspreken (bv. PARCUM, bisdom, provincie,...).

IGEMO is structureel en financieel partner van het 'Projectbureau Herbestemming Kerken', een initiatief van de Vlaamse ministers Bourgeois en Homans, VVSG/VLINTER, het Team Vlaamse Bouwmeester en PARCUM. IGEMO onderzoekt hoe het in de toekomst de gemeentebesturen kan blijven ondersteunen bij de valorisatie, neven- of herbestemming van kerken. De IOED zal hier een belangrijke rol spelen bij de trajectbegeleiding en de opmaak van kerkenplannen.

Actie: de IOED begeleidt en ondersteunt het onderzoek naar een duurzame toekomst voor gemeentelijk patrimonium

De IOED zoekt mee naar duurzame nieuwe duurzame invullingen van gemeentelijk patrimonium (bv. voormalige gemeentehuizen na fusies, loodsen en magazijnen, etc.) De IOED kan zowel het proces begeleiden als expertise over erfgoed implementeren in het herbestemmingsproces.

Actie: de IOED informeert, promoot en begeleidt naast de lokale besturen ook andere actoren uit de erfgoedgemeenschap inzake het erfgoedinstrumentarium

De IOED informeert de erfgoedgemeenschap via diverse communicatiekanalen over het bestaand erfgoedinstrumentarium (bv. eigenaars en bewoners in een beschermd landschap of dorpsgezicht). Ze promoot de mogelijkheden en de voordelen van het gebruik van het erfgoedinstrumentarium zoals erfgoedpremies, de erfgoedlening, fiscale voordelen

Waar mogelijk en nodig begeleidt en ondersteunt de IOED de erfgoedgemeenschap bij het gebruik van het erfgoedinstrumentarium.

Actie: de IOED ondersteunt de lokale besturen op een actieve manier bij het realiseren van de zorgplicht inzake bouwkundig erfgoed

De IOED adviseert bij werken aan het bouwkundig erfgoed die eigendom zijn van de betrokken gemeenten. Door het integreren van een valorisatie instrument in het gemeentelijk erfgoedbeleid kan de IOED op een objectieve manier advies verlenen waar nodig.

De IOED geeft advies bij, omgevingsvergunningen op vraag van de gemeente of op eigen initiatief in gevallen waarbij Onroerend Erfgoed geen adviesbevoegdheid heeft.

De IOED houdt een register bij van alle uitgebrachte adviezen en van alle verrichte terreinwerkzaamheden.

De IOED adviseert werken aan geïnventariseerd bouwkundig erfgoed. In geval van dossiers waarop Onroerend Erfgoed geen wettelijke adviesvereiste heeft, en waar de IOED uit eigen initiatief of op vraag van derden advies geeft, staat de IOED in voor de opvolging en begeleiding van de dossiers, van advies tot uitvoering.

De IOED neemt een actieve rol op onder meer inzake advisering van complexere projecten, specifiek voor het bouwkundig erfgoed (vb. herbestemming van monumenten). De IOED brengt betrokken partijen samen om obstakels rond onroerend erfgoed aan te pakken. Dit kan structureel via buurtconvenanten of beheerscommissie in het kader van beheersplannen of ad hoc rond een specifieke case.

Actie: de IOED ondersteunt de lokale besturen op een actieve manier bij het realiseren van de zorgplicht inzake landschappelijk erfgoed

De IOED begeleidt en ondersteunt gemeenten bij gebruik instrumentarium inzake landschappen: beschermingsdossiers, beheersplannen, onroerenderfgoedrichtplan en erkenning tot erfgoedlandschap via de opmaak van een RUP.

De IOED ontwikkelt een eerstelijnswerking voor eigenaars en gebruikers in een erfgoedlandschap o.a. omtrent het verkrijgen van premies en het informeren over rechten en plichten.

Dit gebeurt waar mogelijk in samenwerking met partners zoals de Regionale Landschappen (Rivierenland & Schelde-Durme), de Bosgroep, het agentschap Natuur en Bos, Kempens Landschap, ed.

Actie: de IOED bouwt expertise uit rond handhaving onroerend erfgoed en zal deze inbedden in de intergemeentelijke omgevingshandhavingssel.

Hierdoor hoopt de IOED om inbreuken of misdrijven vast te stellen en te verbaliseren en een stakingsbevel geven. De lokale besturen zijn vragende partij dat de IOED deze dienstverlening uitbouwt en implementeert.

IGEMO heeft al enkele jaren een intergemeentelijke omgevingshandhavingssel. Voor handhaving milieu en/of stedenbouw, doen vijf van de gemeenten binnen de IOED reeds beroep op IGEMO. Twee beëdigde omgevingshandhavers zijn bevoegd om inbreuken vast te stellen. Indien nodig nemen ze bestuurlijke maatregelen.

Het handhavingbeleid is erop gericht om overtredingen aan te pakken, maar ook om inwoners te informeren en sensibiliseren. Vooral het prioriteitenkader dat IGEMO hanteert, wordt als voorbeeld beschouwd door Vlaanderen. Een uitbreiding met handhaving onroerend erfgoed zou er voor meer complementariteit zorgen en een kan om sneller inbreuken of misdrijven vast te stellen en maatregelen te nemen.

De IOED wenst hiervoor nauw samen te werken met de gewestelijke inspecteurs Onroerend Erfgoed.

OD1.4: DE IOED BEGELEIDT OF VOERT ARCHEOLOGISCHE PROCEDURES IN HET KADER VAN RUIMTELIJKE PROJECTEN UIT TEN BEHOEVE VAN DE LOKALE BESTUREN

Actie: de IOED voert archeologische procedures van ruimtelijke projecten waar de gemeente eigenaar en/of bouwheer is.

IGEMO treedt op als aankoopcentrale voor de uitvoering van archeologische vooronderzoeken bij vergunningsplichtige bodemingrepen. De IOED zorgt op deze manier voor een betekenisvolle omgang met het archeologische erfgoed. De gemeentebesturen kunnen via IGEMO bestellingen plaatsen voor het uitvoeren van archeologische bureaustudies, landschappelijk en archeologisch booronderzoek en proefsleuven. Op basis van de concrete noden (type bouwproject, timing, bouwfasen, etc.) vraagt IGEMO offertes op bij de bureaus voor de volgende trajecten:

- Archeologische vooronderzoeken zonder ingreep in de bodem (bureauonderzoek, veldkartering, landschappelijk onderzoek)

- Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem (verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en/of proefputten, proefputten, i.f.v. steentijd).

Wanneer de offertes ontvangen zijn, evalueert en adviseert IGEMO het lokaal bestuur voor de gunning van de opdracht. De IOED evalueert de opgeleverde resultaten van het studie bureau tijdens verschillende fases.

Daarnaast kunnen gemeentebesturen beroep doen op de IOED voor advisering tijdens het hele archeologietraject: opmaak bestelbon, beoordelen van offertes, opvolging van de uitvoering, enzovoort.

De IOED zorgt hiermee voor een actieve ontzorging van de gemeentebesturen op vlak van archeologie en biedt garantie dat er op een correcte manier met archeologisch erfgoed omgegaan wordt.

Actie: de IOED kijkt archeologienota's bij bouwaanvragen van derden na en brengt advies uit in het kader van de vergunningsprocedure.

De IOED brengt via de procedure van archeologisch vooronderzoek reeds advies uit over de archeologienota. Bij omgevingsvergunningen wordt dat niet nog niet systematisch gedaan. De IOED houdt een register bij van alle uitgebrachte adviezen waaruit blijkt welke maatregelen getroffen werden om het bodemarchief te bewaren, in situ of ex situ.

IOED kan taken omtrent archeologie overnemen indien er gemeenten erkend worden als onroerenderfgoedgemeente.

- Akte nemen van of voorwaarden koppelen aan archeologienota's en nota's.
- Begeleiden van de erkende archeologen bij de uitvoering van hun taak.
- Controleren van een correcte toepassing van de Code van Goede Praktijk en de regelgeving over archeologie.
- Opvolgen van de archeologische opgravingen.
- Toelatingen geven voor archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem.
- Ontvangen van de meldingen van de aanvang van een archeologisch vooronderzoek en archeologische opgraving.

Indien er taken zouden overgenomen worden, wordt er gewerkt aan sluitende de procedures.

4.4.2. Strategische doelstelling 2: de IOED IGEMO bouwt een regionaal netwerk uit samen met alle actoren en participanten en stimuleert / initieert (sub-) regionale samenwerking

OD2.1. DE IOED BOUWT EEN REGIONAAL ERFGOEDNETWERK UIT

Actie : de IOED actualiseert alle erfgoedactoren in de regio

De De IOED informeert zich over nieuwe actoren binnen erfgoedgemeenschap in de regio. Er kunnen erfgoedactoren bijkomen en ook deze moeten blijvend in kaart gebracht worden.

Actie : De IOED fungeert als aanspreekpunt de regionale erfgoedgemeenschap

De lokale besturen alle actoren uit de erfgoedgemeenschap kunnen voluit rekenen op de IOED als aanspreekpunt voor het volledige beleidsdomein erfgoed.

Hogere overheid, lokale en regionale erfgoedactoren kunnen terecht bij de IOED en kan haar aangesloten gemeenten vertegenwoordigen inzake erfgoed.

Actie: de IOED zorgt voor afstemming binnen de regionale erfgoedgemeenschap

Omdat er meerdere partners actief zijn in de sector is het van groot belang te proberen deze op elkaar af te stemmen. Zo trachten we de werking van de actoren niet naast elkaar te laten verlopen, maar samen met elkaar en afgestemd op elkaar.

Actie: de IOED participeert in het Netwerk Onroerend Erfgoed (NOE)

De IOED wil een actieve rol opnemen binnen het Netwerk Onroerend Erfgoed en zal zich inzetten voor samenwerking tussen de IOED's de onroerenderfgoedgemeenten en het agentschap Onroerend Erfgoed.

OD2.2. DE IOED BOUWT EEN EXPERTISE NETWERK / KENNISNETWERK UIT

Actie: de IOED vervult een rol als lerend netwerk

De IOED brengt de erfgoedgemeenschap samen voor activiteiten, overlegmomenten, werkwinkels, lezingen, etc. op verschillende niveaus en voor een divers publiek om te kunnen fungeren als een lerend netwerk voor kennis- en ervaringsuitwisseling.

De uitwisseling en informatiedoorstroming zorgt voor elk van de actoren voor een efficiëntere werking (schaalvoordeel, geslaagde voorbeelden, etc.) en biedt hun de gelegenheid om buiten te eigen organisatie te kijken.

Actie: de IOED zorgt voor afstemming met actoren uit andere beleidsdomeinen

Afstemming verdient niet alleen aandacht binnen erfgoed zelf, maar ook buiten het beleidsdomein. Temeer omdat erfgoed een thema is dat raakvlakken heeft met veel domeinen. In de eerste plaats wordt er gezocht naar afstemming met de interne dienstverlening binnen IGEMO. Daarnaast wordt er extern afstemming gezocht met andere beleidsdomeinen (bv. gemeentelijke omgevingsdiensten, mobiliteit, provinciale of Vlaamse actoren, etc.) en waar mogelijk/nodig ook betrokken bij het erfgoednetwerk.

Actie: De IOED ondersteunt wetenschappelijk onderzoek naar erfgoed in de regio

De IOED wil een partner zijn in het wetenschappelijk onderzoek dat betrekking heeft op het erfgoed in de regio (historisch, archeologisch, landschappelijk,...). Ze kan ook zelf bijdrage leveren door onderzoeksresultaten via projecten. Voor de ontsluiting van onderzoeksresultaten wordt er naar partners gezocht uit de erfgoedgemeenschap.

OD2.3: DE IOED BOUWT EEN SAMENWERKING ROND ERFGOED UIT

Actie: de IOED brengt een rechtstreekse samenwerking met de gemeentebesturen en hun diensten tot stand

De IOED wordt opgericht ten dienste van de gemeentebesturen en hun diensten. Voor een optimale werking inzake erfgoedbeleid en uitvoering ervan wordt met elke gemeente een samenwerking op poten gezet met duidelijke afspraken en resultaatsverbintenissen. De samenwerking is dynamisch en volgens de noden en behoeften van elke gemeente.

Actie: de IOED brengt een wisselwerking tussen de lokale besturen tot stand

We zien een groot verschil tussen het aanwezige erfgoedbeleid en uitvoering tussen steden en gemeenten. Dit verschil zal er steeds zijn als gevolg van intrinsieke kenmerken van de steden (in hoofdzaak véél meer aanwezig erfgoed en veel meer werking in de diensten zelf). Dit maakt natuurlijk dat er veel kennis en ervaring aanwezig is bij de steden en dat deze interessant zijn voor de gemeenten.

Anderzijds zien we in de stad ook deelgemeenten die qua karakteristieken meer aansluiten bij de gemeenten. Zij kunnen dan weer voordelen halen uit een wisselwerking met de gemeenten in buitengebied.

Actie: De IOED brengt samenwerking tot stand binnen de erfgoedgemeenschap

De IOED stimuleert samenwerking tussen verschillende actoren binnen de erfgoedgemeenschap (Heemkringen, musea, kerkbesturen, experts, particulieren, etc.). Hierdoor wordt relevante expertise onderling uitgewisseld.

Actie: De IOED stimuleert de samenwerking tussen de erfgoedgemeenschap en het lokale beleid.

Daarnaast stimuleert de IOED ook samenwerking tussen de erfgoedgemeenschap en het lokale beleid. De IOED weet vrijwilligers en gemeentebesturen dichter bij elkaar te brengen door concrete samenwerkingen op te starten (bv. herbestemming van kerkgebouwen of gemeentelijk patrimonium).

Actie: De IOED gaat internationale samenwerkingen aan via Europese erfgoedprojecten of door aan te sluiten op projecten dienstverlening binnen IGEMO waar erfgoed een rol kan spelen

IGEMO heeft de afgelopen 4 jaar een brede expertise opgebouwd in Europese subsidieprogramma's, zoals Horizon 2020, North Sea Region, VLM of het twee zeeën programma. De IOED wil zich inzetten om Europese erfgoedprojecten uit te rollen in de regio en internationale samenwerkingen aan te gaan. De IGEMO volgt nauwgezet op waar er kansen zijn om het regionale erfgoed te integreren in een bredere Europese context en in het bijzonder het Creative Europe programma.

4.4.3. Strategische doelstelling 3: de IOED IGEMO stimuleert en ondersteunt lokale besturen bij het ontsluiten van erfgoed naar de burger en ontwikkeld een publieksgerichte erfgoedwerking

OD3.1 : DE IOED ENGAGEERT ZICH OM ERFGOED DICHTER BIJ DE BURGER TE BRENGEN

Actie: de IOED zorgt voor (digitale) toegankelijkheid van informatie rond erfgoed

De IOED blijft op de hoogte over de meest recente ontwikkelingen op het vlak van onroerenderfgoedzorg en -onderzoek. Ze neemt deel aan studiedagen. Ze onderzoekt

subsidiemogelijkheden. De IOED registreert de verworven kennis en maakt ze toegankelijk voor derden.

De IOED bouwt een raadpleegbare digitale databank uit, met o.a. informatie over erfgoed in de regio, erfgoedactoren, instrumentarium en subsidies.

Actie: de IOED bouwt een (digitale) loketwerking uit

De IOED bouwt een toegankelijke loketwerking uit. De uitvoering van de loketwerking gebeurt volgens behoeften van de lokale besturen en haar inwoners.

De loketwerking kan gaan om een fysieke aanwezigheid van de IOED op de gemeente volgens een bepaalde frequentie en duur op maat van de gemeente, maar het kan ook gaan om een digitale werking.

OD3.2: DE IOED WIL HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK VOOR ERFGOED VERBREDEN

Actie: de IOED zet in op communicatie om de samenleving te sensibiliseren rond onroerend erfgoedthema's

De IOED ontwikkelt een doordachte communicatiestrategie over haar dienstverlening, projecten en activiteiten. Er wordt op regelmatige basis gecommuniceerd over onroerend erfgoed.

De gemeenten kunnen door de IOED ondersteund worden voor artikels in de gemeentelijke magazines en nieuwsbrieven.

Actie: de IOED verzorgt een publiekswerking over onroerend erfgoed

De IOED zorgt voor externe communicatie, promotie en productontwikkeling. Ze wil een laagdrempelig aanspreekpunt zijn.. Ze promoot onroerend erfgoed door publiekswerking bij onroerend erfgoed te ondersteunen of zelf erfgoedactiviteiten uit te werken en producten te ontwikkelen: thematische folders, tentoonstellingen, nieuwsberichten of themadagen, etc.

Actie: de IOED faciliteert evenementen rond onroerend erfgoed,

De IOED coördineert en ondersteunt activiteiten zoals bv. Open archeologiedagen, open kerkendagen, Open Monumentendag, in samenwerking met de erfgoedgemeenschap en acties of tentoonstellingen die betrekking hebben op onroerend erfgoed. Daarnaast wordt onderzocht of er in de regio kandidaten zijn die in aanmerking komen voor de onroerenderfgoedprijs of de landschapsprijs.

Actie: de IOED biedt ondersteuning aan de erfgoedgemeenschap

De IOED ondersteunt verenigingen uit de erfgoedgemeenschap door expertise te delen, advies te geven, contacten aan te reiken en door te verwijzen naar andere verenigingen of overheden. Nieuwe leden in de erfgoedgemeenschap steun vinden bij de IOED bij het opzetten van een werking.

De IOED brengt de erfgoedgemeenschap op een actieve manier dicht bij elkaar en stimuleert samenwerkingen.

Er wordt bekeken hoe vrijwilligers betrokken kunnen worden bij onroerend erfgoed. De IOED zal leren uit goede voorbeelden van vrijwilligerswerking en deze voorbeelden delen met andere lokale besturen.

Actie: de IOED volgt het nieuws op over de erfgoedgemeenschap

Door een nauwe samenwerking en een laagdrempelige communicatie, wil de IOED nieuws over de erfgoedgemeenschap volgen en ook delen met anderen.

Actie: de IOED faciliteert een lerend netwerk voor de erfgoedgemeenschap

De IOED brengt de erfgoedgemeenschap op de hoogte van de laatste relevante ontwikkelingen op vlak van onroerend erfgoed. Dit kan gaan van decretale of beleidsmatige aanpassingen, als interessante informatie over diverse thema's. De IOED werkt hiervoor een doordacht communicatieplan uit.

Er bestaan verschillende kanalen om informatie te verspreiden, bvb studiedagen, via de lokale besturen, die informatie van de IOED hebben gebreken en die al dan niet een vrijwilligersbeleid hebben), via lokaal erfgoedoverleg, waar erfgoedactoren aanwezig kunnen zijn, ...

Actie: de IOED zet in op een inclusief en duurzaam beleid voor haar erfgoedgemeenschap.

In de publiekswerking zal de IOED erop toezien dat verschillende doelgroepen worden aangesproken. Ze bepaalt deze doelgroepen in samenwerking met de gemeenten van de IOED en oriënteert deze op de eigenheden en demografische situatie van de gemeenten.

De IOED neemt in haar werking ook de SDG's mee op en geeft dus speciale aandacht aan bijvoorbeeld duurzaamheid, gendergelijkheid, ongelijkheid en gelijke kansen.

4.4.4. Strategische doelstelling 4: de IOED IGEMO realiseert samen met de lokale besturen een efficiënte, resultaatgerichte en kostenefficiënte werking

OD4.1 DE IOED ZORGT VOOR PROFESSIONALITEIT EN EEN PROFESSIONELE INBRENG

Actie : De IOED bouwt een HRM-beleid uit

- Aanwerving van eigen opgeleid personeel binnen de IOED
- Vorming en opleiding voor personeel
- Interne expertise bij de IGEMO aanwenden (communicatie, woonbeleid, omgevingshandhaving, etc.)

Actie: de IOED geeft kansen aan onderwijs

De IOED wil in haar werking ruimte en kansen geven aan studenten uit diverse richtingen die bijdragen aan het onroerend erfgoedbeleid. De diverse werking van de IOED en de raakvlakken met andere beleidsdomeinen, maken van de IOED een ideale plek voor studenten om stages te lopen, een thesis te maken, een onderwijsopdracht uit te voeren of werkervaring op te doen.

Actie: de IOED adviseert de gemeente opdat organisatie van erfgoedwerking ingang vindt in de gemeentelijke beleidsplanning in het kader van beheer- en beleidscyclus (BBC).

Actie : de IOED zal de dienstverlening rond onroerend erfgoed optimaliseren

De IOED zal de dienstverlening optimaliseren: loketfunctie, back office én front office voor taken die steeds meer de verantwoordelijkheid van de gemeenten wordt.

OD4.2. DE IOED WERKT EEN OPTIMALE BESTEDING VAN MIDDELEN UIT

Actie: de IOED zorgt voor een evenwicht tussen investeringen in erfgoed en output voor erfgoed

De IOED (ver)deelt de kosten onder haar leden.

De IOED optimaliseert subsidiekanalen: de IOED blijft zoeken naar opportuniteiten inzake subsidiemogelijkheden.

De IOED wil Europese subsidies inzetten die het regionale erfgoed ten goede komen.

De IOED haalt financiële voordelen uit schaalgrootte: investeringen lonen voor de volledige regio.

De IOED bouwt een proactieve werking uit: een proactieve werking kan financiële voordelen opleveren.

De IOED weet de expertise van het personeel optimaal in te zetten in haar werking.

4.5. Consultatienetwerk

Het consultatienetwerk wordt verder uitgebouwd door aanwezig te zijn op de gemeentebesturen en op het terrein:

- Aanwezigheid op de gemeentebesturen zelf:
 - o Loketfunctie op de gemeente
 - o Dichter bij de burger: openingstijden voor vragen, kan ook op digitale wijze
 - o Dichter bij de gemeente:
 - aanwezig zijn op de gemeentelijke diensten
- Aanwezig zijn op het terrein:
 - o vb archeologische onderzoeken op terrein,
 - o toegankelijk zijn voor, samenwerking met, ondersteuning van erfgoedverenigingen (bvb. voor organisatie van open Monumentendag, voor beschermingsdossiers).

Door het organiseren van overleg op verschillende niveaus wordt verder gewerkt aan een netwerk. Volgende overlegstructuren zullen in het leven worden geroepen, conform de strategische doelstellingen van dit onroerenderfgoedbeleidsplan:

- **IGEO**: het intergemeentelijk onroerend erfgoed overleg is een forum voor schepenen en ambtenaren die de erfgoedwerking verzorgen binnen hun gemeentebestuur
 - o Platform voor ervaringsuitwisseling
 - o Regionale vormingsdagen met sprekers (Vlaamse overheid, praktijkvoorbeelden lokale besturen).

- **Lokaal erfgoedoverleg:** dit lokaal overleg wordt georganiseerd per gemeente en betreft alle gemeentelijke actoren rond erfgoed, bvb schepen bevoegd voor erfgoed, gemeentelijk medewerker rond erfgoed, vertegenwoordigers erfgoedverenigingen (bvb. heemkundige kring), eigenaars van bouwkundig erfgoed. Ook de Vlaamse overheid of een regionale partner kan worden uitgenodigd.
 - o Kan op regelmatige basis bijeen geroepen worden door IOED en lokaal bestuur
 - o Kan projectmatig bijeen geroepen worden door IOED, lokaal bestuur of erfgoedactor
 - o Agenda, overlegfrequentie, concrete organisatie wordt naar behoefte bepaald

Door een netwerk uit te bouwen met **regionale partners (niet limitatief)**.

- Regionale landschappen
- Kempens Landschap
- Kempisch Karakter
- Vlaamse overheid – agentschap Onroerend Erfgoed: partnerschap met steden en gemeenten om het onroerenderfgoedbeleid uit te dragen en te vertalen naar burgers.
- Herita – onafhankelijke netwerkvereniging, voor het middenveld en de vrijwilliger, ondersteund door Agentschap Onroerend Erfgoed.

Tenslotte zal er voor de IOED tevens een **stuurgroep** in het leven worden geroepen waarin leden van alle aangesloten gemeenten vertegenwoordigd zijn en waarin bijkomende deskundigen inzake erfgoed zullen zetelen. Deze stuurgroep bespreekt de belangrijkste stappen binnen de erfgoedwerking van de IOED en brengt advies uit.

4.5.1. Vrijwilligers

Het intergemeentelijk samenwerkingsverband ondersteunt de vrijwilligerswerking die zich inzet voor het duurzame behoud en beheer, en voor de ontsluiting van het onroerend erfgoed op zijn grondgebied, en neemt acties om een lokaal draagvlak voor de onroerenderfgoedzorg te creëren.

Wij verwijzen expliciet naar strategische doelstellingen van dit onroerenderfgoedbeleidsplan voor een overzicht van de manier waarop de IOED de vrijwilligerswerking ondersteunt en van de acties die ondernomen worden om een lokaal draagvlak voor onroerenderfgoedzorg te creëren.

5. ORGANISATIESTRUCTUUR IOED

5.1. Inbedding van de IOED binnen IGEMO

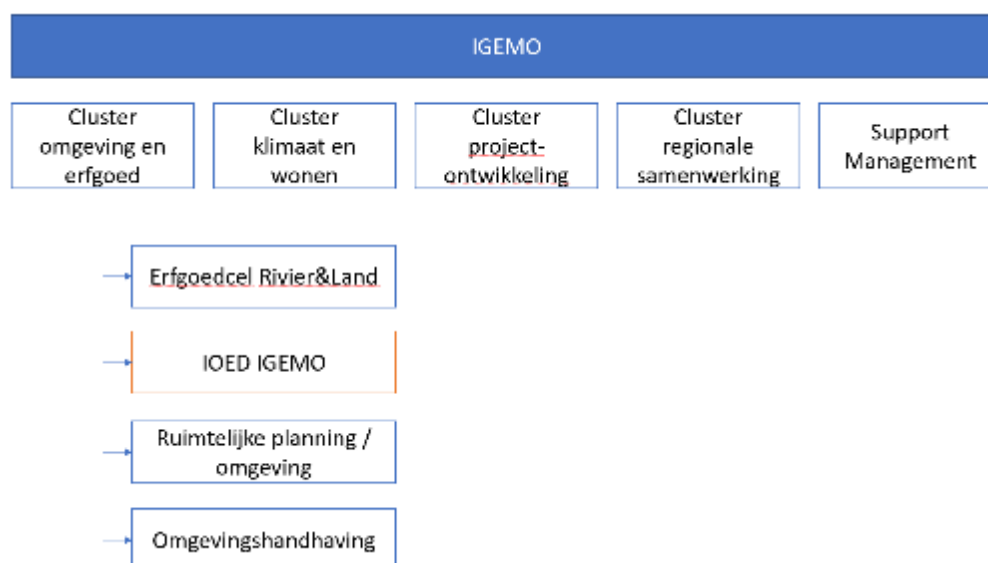
De IOED IGEMO kadert binnen een groter geheel van erfgoedwerking die IGEMO en de gemeenten wensen uit te bouwen.

De IOED IGEMO is opgericht binnen de context van IGEMO , intercommunale voor streekontwikkeling, opgericht op 2 juni 1973. De 12 steden en gemeenten van het arrondissement Mechelen maken deel uit van het werkingsgebied van IGEMO. Van deze 12 vennoten nemen 8 vennoten deel aan de IOED , met name: Bornem, Puurs-Sint-Amands, Willebroek, Sint-Katelijne-Waver Putte, Bonheiden, Duffel en Lier.

De IOED wordt gepositioneerd onder de cluster omgeving en erfgoed van IGEMO, waar ook de culturele erfgoedcel zich situeert.

De werking van de IOED en de werking van de culturele erfgoedcel zullen op elkaar worden afgestemd. Doelstelling is dat beide elkaar kunnen versterken en dat de afstemming een meerwaarde creëert.

Inpassing van de culturele erfgoedcel binnen het organigram van IGEMO:

5.2. Dienstverlening IOED

De intergemeentelijke Onroerende Erfgoed Dienst (IOED) ontplooit twee types van activiteiten:

- Basisdienstverlening
- Projectmatige dienstverlening

Die activiteiten worden ontplooid naast de administratieve verplichtingen die de IOED dient uit te oefenen ten aanzien van de overheid, haar gemeenten en haar moederorganisatie, de intercommunale IGEMO.

5.2.1. Basisdiensten

De IOED levert een basisdienstverlening ten aanzien van haar lokale besturen. De subsidie die haar wordt toegekend vanwege de Vlaamse Overheid wordt aangewend om volgens het jaaractieplan deze dienstverlening uit te voeren. Momenteel dragen de lokale besturen niet bij in de financiering van basisdiensten van de IOED.

De IOED behoort het expertisecentrum te zijn aangaande onroerend erfgoed van de regio. De IOED investeert daarom in het opbouwen van een inhoudelijke kennis van het erfgoed van de regio, terwijl zij ook de praktische en procedurele kennis met betrekking tot onroerend erfgoed op de voet volgt.

Op basis van haar expertise kan de IOED haar gemeenten adviseren met betrekking tot haar erfgoedbeleid en aanverwante beleidsniveaus. De IOED speelt daarbij een essentiële sleutelfunctie tussen de gemeenten en het Agentschap Onroerend Erfgoed.

De IOED ondersteunt het lokale erfgoedbeleid van de gemeenten. De IOED heeft echter geen middelen om een erfgoedbeleid op lokaal niveau te voeren en zelfs zijn ondersteunende functie is afhankelijk van het tijdsbudget dat hiervoor kan worden vrijgemaakt.

De IOED kan overigens geen ondersteuning bieden aan derden. Niettemin is de IOED onder voorbehoud van haar tijdsbudget bereid om belangrijke lokale erfgoedactoren samen met de gemeente te ondersteunen. In de toekomst kan een loketfunctie worden uitgebouwd op voorwaarde dat de gemeenten hiertoe wensen bij te dragen.

De IOED coördineert het regionale beleid met betrekking onroerend erfgoed en trekt de regionale erfgoedactiviteiten. In dat kader ontwikkelt Erfgoed Rivierenland een regionale visie met betrekking tot erfgoed en haar historisch verhaal.

5.2.2. Projectmatige dienstverlening

Naast de basisdienstverlening biedt de IOED ook projectmatige dienstverlening aan. Deze dienstverlening komt op directe vraag van de gemeenten. Projectmatige diensten worden ingericht in de navolging en in lijn van de basisdienstverlening, maar behelzen essentieel een eigen materie die duidelijk wordt onderscheiden van de basisdienstverlening van de IOED.

Zij worden ook afzonderlijk gefinancierd door de gemeenten zelf en louter aangewend voor de wel afgelijnde projecten.

Niettemin kan dankzij deze dienstverlening de IOED verder worden uitgebreid en kunnen bijkomende personele middelen worden aangewend. Zo vergroten de projecten de erfgoedwerking binnen de regio en bevorderen zij het erfgoedbeleid in de regio.

Trajectbegeleiding kerken.

Kerkenplannen vormen een structurele dienstverlening die de IOED heeft uitgebouwd. De IOED heeft deze dienstverlening. Deze dienstverlening wordt aangeboden aan alle gemeente van de IOED.

Deze dienstverlening kan diverse activiteiten omvatten:

- De IOED kan een kerkenbeleidsplan opstellen of aanpassen
- De IOED richt een trajectbegeleiding waarbij zij een participatietraject inricht om samen met de vereiste besturen, relevante partners en de bevolking te komen tot een concrete, realistische en verdedigbare neven- of herbestemming.

De IOED operationaliseert haar netwerk en voert gesprekken met relevante partners die kunnen bijdragen tot de bestemming van de kerk.

De IOED coördineert of betreft relevante instellingen (bv. Monumentenwacht, PARCUM)

De IOED stelt de nodige dossiers en aanvragen op die nodig zijn voor het aanvragen van subsidies of ondersteuning. Zeker ten aanzien van het Projectbureau Herbestemmen kan de IOED een belangrijke ondersteuning bieden.

De IOED kan samen met de dienst projectontwikkeling van IGEMO, de concrete bestemming realiseren.

5.3. Organisatiestructuur

5.3.1. Raad van bestuur IGEMO

De **raad van bestuur** van IGEMO bewaakt de beslissingen m.b.t. de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst. Dit orgaan staat in voor de inhoudelijke en financiële opvolging. De leden van de raad van bestuur worden benoemd door de deelnemende gemeenten.

De raad van bestuur kiest uit zijn stemgerechtigde leden een voorzitter voor de duur van twee jaar en vergadert gemiddeld tien keer per jaar. De vergaderingen zijn niet openbaar. De notulen en de bijbehorende documenten liggen wel ter inzage van de gemeenteraadsleden op het secretariaat van alle aangesloten gemeenten.

De raad van bestuur legt de jaarrekening, samen met het activiteitenverslag en het verslag van de accountant, jaarlijks voor aan de gemeenteraden.

5.3.2. IGEO – Intergemeentelijk onroerend erfgoed overleg

De intergemeentelijke stuurgroep begeleidt en ondersteunt bij het uitzetten van krachtlijnen voor het onroerend erfgoedbeleid en de keuze van toekomstige projecten.

De stuurgroep bestaat uit politieke en ambtelijke van de gemeenten. Hij vormt de verbinding tussen IGEMO en de lokale besturen. De stuurgroep komt een tiental maal per jaar samen. De agenda van de stuurgroep wordt opgemaakt door de IOED, evenals de nota's. Elke gemeente heeft 1 stem in de stuurgroep. Er wordt gestreefd naar een consensus.

5.3.3. Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de erfgoedcel ligt bij de clustermanager omgeving en erfgoed van IGEMO en de coördinator van de IOED van IGEMO. De clustermanager maakt deel uit van het management van IGEMO en neemt deel aan de raad van bestuur van IGEMO.

Het dagelijks bestuur behandelt de zaken die behoren tot de dagelijkse werking van de erfgoedcel en de zaken die haar toevertrouwd worden door de intergemeentelijke stuurgroep, zoals de uitvoering van acties opgenomen in het actieplan van het lopende jaar, de voorbereiding van het overleg van de raad van bestuur, beheer personeel. Het dagelijks bestuur komt gemiddeld tien keer per jaar samen.

5.3.4. Werkgroepen

De werk- en projectgroepen zijn structurele of ad hoc-werkgroepen, samengesteld op basis van de benodigde expertise voor de uitwerking van een concreet project of traject. Hierin zetelen zowel ambtenaren, personen uit een vereniging of organisatie als particulieren, die deel uitmaken van verschillende onroerend erfgoed gemeenschap.

De samenstelling is afhankelijk van het soort project of traject. Zij leveren input voor specifieke projecten, bereiden de uitwerking van specifieke projecten voor en fungeren als klankbordgroep.

5.4. **Organogram**

De IOED telt drie inhoudelijke medewerkers: één coördinator, één projectmanager en één erfgoedmedewerker. De basisdiensten van de IOED worden in hoofdzaak opgenomen door de coördinator en beperkt door de projectmanager.

De coördinator volgt de werking dagelijks van nabij op en stuurt de medewerkers aan in hun werk.

De clustermanager omgeving en erfgoed volgt het functionering van de medewerkers op in kader van het performantiebeleid van IGEMO. Zo organiseert de clustermanager jaarlijkse een functioneringsgesprek (in september) met de medewerkers en een evaluatie gesprek (in maart). Hierin wordt een evaluatie van het takenpakket van het afgelopen jaar gemaakt en worden taakafspraken gemaakt voor het volgende jaar.

De IOED wordt ondersteunt door het support management van IGEMO inzake administratieve taken.

5.5. **Infrastructuur**

De IOED wordt gehuisvest in de kantoren van IGEMO in de Schoutetstraat 2 te Mechelen.

5.6. Opvolging en evaluatie

5.6.1. Bestuurlijk toezicht

De bestuursorganen van IGEMO en van de IOED staan in voor de opvolging en evaluatie van de uitvoering van het samenwerkingsovereenkomst. Dit gebeurt concreet aan de hand van de actieplannen en jaarverslagen.

De koppeling tussen de doelstellingen in de samenwerkingsovereenkomst en de actieplannen en jaarverslagen en de duidelijke koppeling tussen acties en middelen maakt de opvolging van de uitvoering van het gehele IOED beleidsplan eenvoudig.

Bij de voorbereiding, bespreking en goedkeuring van deze plannen en verslagen (in de stuurgroep en Raad van Bestuur) wordt steeds vertrokken van de doelstellingen van het beleidsplan, de beschikbare middelen en hoe die aan acties kunnen worden gekoppeld.

5.6.2. Controle mechanisme

IGEMO is een dienstverlenend intergemeentelijk samenwerkingsverband gericht op streekontwikkeling.

Concreet houdt dit in dat de activiteiten die IGEMO uitvoert om de socio-economische ontwikkeling van de regio te bevorderen. De organisatie kan haar werkzaamheden grosso modo onderverdelen in (1) dienstverlening, (2) intergemeentelijke samenwerking en (3) regionale samenwerking.

IGEMO werkt met een analytische boekhouding. In de boekhouding wordt gewerkt met verschillende kostenplaatsen (en bijhorende codes) om een onderscheid te maken tussen de verschillende werkingen.

De IOED heeft geen eigen beslissingsbevoegdheid op het vlak van budgetten. Wat betreft de voortgangscntrole op de budgetten zijn er functiescheidingen tussen telkens:

- het voorstellen van bestellingen en het goedkeuren van bestellingen
- het goedkeuren van bestelling en het plaatsen van bestellingen
- het plaatsen van bestellingen en het uitvoeren van de betalingen
- het uitvoeren van de betalingen en het registreren van de betalingen

Daarbovenop is er een periodieke controle op de toepassingen van deze procedures a.d.h.v. externe audits. De erfgoedcel doet zelf nog periodieke controles van de budgetten erbovenop. Bovendien wordt er jaarlijks een begroting voor het komende jaar en een afrekening voor het vorige jaar opgemaakt.

De jaarrekening, balans, resultatenrekening, proef en saldibalans voor de totaliteit van de activiteiten van IGEMO en dus ook van de IOED worden gecontroleerd door de bedrijfsrevisor en goedgekeurd door de algemene vergadering van IGEMO.

Als intergemeentelijk samenwerkingsverband wordt vanzelfsprekend gewerkt binnen de wetgeving op overheidsopdrachten. Zo worden steeds meerdere offertes gevraagd (ook voor kleine bedragen) en worden de criteria voor toewijzing van grote opdrachten vooraf bekend gemaakt. De jury beoordeelt vervolgens op basis van deze criteria de binnengekomen offertes. Tenslotte wordt een verslag opgemaakt.

6. MEERJARENBEGROTING

Meerjarenbegroting 2021-2026

Naam begunstigde IOED IGEMO
Ondernemingsnummer begunstigde 0213-349-124

TOTAAL ONTVANGSTEN (in euro)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Basissubsidie agentschap Ontroerend Erfgoed	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Variabel subsidiebedrag Ontroerend Erfgoed	€ 5.349,37	€ 5.349,37	€ 5.349,37	€ 5.349,37	€ 5.349,37	€ 5.349,37
Subsidies of bijdragen provincie (enkel opgeven als de provincie dezelfde zaken subsidieert als ontroerend erfgoed)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subsidies of bijdragen gemeenten (enkel opgeven als de gemeente dezelfde zaken subsidieert als ontroerend erfgoed)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subsidies of bijdragen van andere overheden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Andere ontvangsten van derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Eigen financiële inbreng	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Aanwending reserve onroerend erfgoed	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Aanwending reserve andere subsidies/andere ontvangsten van derden/eigen inbreng	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal ontvangsten	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37

TOTAAL UITGAVEN (in euro)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal personeelsuitgaven (indien mogelijk uitsplitsen, anders globaal bedrag)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
kost personeel in loonverband	€ 79.006,87	€ 79.006,87	€ 79.006,87	€ 79.006,87	€ 79.006,87	€ 79.006,87
kost interimpersoneel	0	0	0	0	0	0
kost jobstudent	0	0	0	0	0	0
kost vrijwilligers	0	0	0	0	0	0
kost voor aanwinningscontracten	0	0	0	0	0	0
Totaal personeelsgebonden werkingsuitgaven voor personeel in loonverband, interimpersoneel en jobstudenten (maximum 8.725 euro per tewerkgestelde VTE voor subsidie OE)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Totaal uitgaven	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37	€ 90.349,37

opm : De begroting moet in evenwicht zijn